

Uchwała Nr IV/70/11
Sejmiku Województwa Warmińsko-Mazurskiego

z dnia 22 lutego 2011 r.

w sprawie zatwierdzenia Programu działalności Warmińsko-Mazurskiego Ośrodka Doradztwa Rolniczego w Olsztynie na rok 2011 oraz Projektu planu finansowego Warmińsko-Mazurskiego Ośrodka Doradztwa Rolniczego w Olsztynie na rok 2011.

Na podstawie art. 18 pkt 20 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie województwa (Dz. U. z 2001 r. Nr 142 poz. 1590 z późn. zm.), w związku z art. 12, ust. 1, pkt 1 i ust. 1a ustawy z dnia 22 października 2004 r. o jednostkach doradztwa rolniczego (Dz. U. z 2004 r. Nr 251 poz. 2507 z późn. zm.) **uchwała się**, co następuje:

§ 1

Zatwierdza się Program działalności Warmińsko-Mazurskiego Ośrodka Doradztwa Rolniczego w Olsztynie na rok 2011 oraz Projekt planu finansowego Warmińsko-Mazurskiego Ośrodka Doradztwa Rolniczego w Olsztynie na rok 2011, stanowiące załączniki nr 1 i 2 do uchwały.

§ 2

Wykonanie uchwały powierza się Zarządowi Województwa Warmińsko-Mazurskiego.

§ 3

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia, z mocą obowiązującą od 01.01.2011 r.

Przewodniczący Sejmiku Województwa
Warmińsko-Mazurskiego

Julian Osiecki

Załącznik Nr 1 do Uchwały Nr IV/70/11
Sejmiku Województwa Warmińsko-Mazurskiego
z dnia 22 lutego 2011 r.

PROGRAM DZIAŁALNOŚCI WARMIŃSKO-MAZURSKIEGO OŚRODKA DORADZTWA ROLNICZEGO W OLSZTYNIE na rok 2011

Warmińsko-Mazurski
Ośrodek Doradztwa Rolniczego
w Olsztynie

**PROGRAM DZIAŁALNOŚCI
WARMIŃSKO-MAZURSKIEGO
OŚRODKA DORADZTWA ROLNICZEGO
w OLSZTYNIE
na rok 2011**

Opracował:

DYREKTOR
Warmińsko-Mazurskiego
Ośrodka Doradztwa Rolniczego
w Olsztynie
Zygmunt Kiersz

Opinia:

PRZEWODNICZĄCY RADY

Edmund Przytućki

RADA SPOŁECZNA
DORADZTWA ROLNICZEGO
przy
Warmińsko-Mazurskim
Ośrodku Doradztwa Rolniczego
w Olsztynie

Przygotował: Zespół specjalistów i doradców W-MODR pod redakcją kierownika działu metodyki doradztwa, szkoleń i wydawnictw Małgorzaty Micińskiej

Spis treści

I. Wstęp	3
II. Charakterystyka rolnictwa w województwie warmińsko-mazurskim	5
III. Analiza <i>SWOT</i> regionu	18
IV. Działalność W-MODR w 2011 r.	20
1. Cel główny W-MODR	20
2. Priorytety strategiczne i cele strategiczne pracy doradczej	20
3. Działania i zadania służące realizacji celów strategicznych	22
V. Wskaźniki	34
1. Wskaźniki dla celu głównego W-MODR	34
2. Wskaźniki dla celów strategicznych pracy doradczej w 2011 r.	34
Część tabelaryczna	38
1. Zaplanowane zadania w układzie tematycznym wyspecyfikowane wg rodzaju podejmowanej przez Ośrodek działalności	
Działalność upowszechnieniowa	39
Działalność szkoleniowa	42
Działalność doradcza	45
Działalność promocyjna	47
Działalność informacyjna	48
Działalność komercyjna	49
Doskonalenie kadry (w PZDR)	51
2. Charakterystyka wybranych zadań o charakterze wojewódzkim	
Konferencje, seminaria	54
Broszury/ulotki	56
Imprezy promocyjne	58
Projekty i programy	59

I. Wstęp

Program działalności Warmińsko-Mazurskiego Ośrodka Doradztwa Rolniczego w Olsztynie na rok 2011 powstał w oparciu o zadania wynikające z ustawy z dnia 22 października 2004 r. o jednostkach doradztwa rolniczego (Dz.U.04.251.2507 ze zm.), które ustawodawca podzielił na wykonywane w sposób nieodpłatny oraz świadczone odpłatnie, priorytety wynikające z założeń Wspólnej Polityki Rolnej Unii Europejskiej oraz strategii rozwoju województwa, a także oczekiwania i potrzeby klientów W-MODR związane z rozwojem ich gospodarstw rolnych i gospodarstw domowych. Planowane działania określone zostały również na miarę posiadanych przez Ośrodek zasobów, zarówno kadrowych, finansowych, jak i majątkowych.

Program opracowano uwzględniając opinie rolników zrzeszonych w związkach zawodowych i branżowych oraz Warmińsko-Mazurskiej Izbie Rolniczej. Zakres zaplanowanych zadań został omówiony na spotkaniach z wójtami, burmistrzami, starostami oraz przewodniczącymi Powiatowych Izb Rolniczych uzyskując ich akceptację podczas konsultacji planów gminnych i powiatowych. Niniejszy dokument uzyskał również pozytywną opinię Rady Społecznej Doradztwa Rolniczego działającej przy W-MODR wyrażoną uchwałą nr 9/2010.

Jednym spośród priorytetów strategicznych W-MODR w 2011 r. będzie informowanie rolników i innych mieszkańców obszarów wiejskich w zakresie zagadnień Wspólnej Polityki Rolnej Unii Europejskiej, w szczególności dotyczących minimalnych wymagań wzajemnej zgodności w gospodarstwie rolnym (*cross-compliance*). Zapewnienie pomocy doradczej rolnikom w sytuacji, gdy otrzymanie płatności bezpośrednich nie będzie uzależnione od prowadzenia w gospodarstwie określonych gałęzi i rodzajów produkcji, ale od spełnienia wymagań *cross-compliance*, jest zagadnieniem szczególnie ważnym. Wymogi te nie są przepisami nowymi i zostały już wdrożone lub są wdrażane w krajowym prawodawstwie. Nowym elementem jest jedynie powiązanie przyznawania płatności bezpośrednich z przestrzeganiem tych przepisów w odniesieniu do produkcji roślinnej, zwierzęcej oraz bezpieczeństwa i higieny pracy w gospodarstwie. Wymaganiami tymi są:

- utrzymanie gruntów wchodzących w skład gospodarstwa w Dobrej Kulturze Rolnej zgodnie z ochroną środowiska – obowiązuje od 2004 r.
- podstawowe wymogi z zakresu zarządzania, które w Polsce są podzielone na 3 obszary/okresy wprowadzania:

+ *obszar A – obowiązuje od 1 stycznia 2009 r.*

□ ochrona środowiska naturalnego

- * ochrona dzikiego ptactwa
- * ochrona wód podziemnych przed zanieczyszczeniami spowodowanymi przez niektóre substancje niebezpieczne
- * zasady stosowania osadów ściekowych w rolnictwie
- * ochrona wód przed zanieczyszczeniami powodowanymi przez azotany pochodzenia rolniczego
- * ochrona dzikiej fauny i flory

□ identyfikacja i rejestracja zwierząt

+ *obszar B – będzie obowiązywał od 1 stycznia 2011 r.*

□ zdrowie publiczne, zdrowie zwierząt, zgłaszanie niektórych chorób oraz zdrowotność roślin

- * zdrowotność roślin
- * zakaz stosowania związków o działaniu hormonalnym, tyreostatycznym i beta-agonistycznym
- * bezpieczeństwo żywności i pasz
- * zapobieganie, kontrola i zwalczanie niektórych pasażowalnych encefalopatii
- * zgłaszanie niektórych chorób zakaźnych zwierząt

+ obszar C – będzie obowiązywał od 1 stycznia 2013 r.

□ dobrostan zwierząt

- * minimalne normy ochrony cieląt
- * minimalne normy ochrony świń
- * ochrona zwierząt gospodarskich

W-MODR, podobnie jak pozostałe ośrodki doradztwa rolniczego w kraju, jest podmiotem uprawnionym do świadczenia usług w ww. zakresie. 135 pracowników W-MODR posiada uprawnienia do doradzania w zakresie *cross-compliance* (w tym: 103 doradców terenowych).

Zadania doradcze będą ukierunkowane również na jak najefektywniejsze wykorzystanie przez rolników i innych mieszkańców obszarów wiejskich środków pomocowych dostępnych w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007-2013.

Mając na uwadze fakt, iż teren województwa oraz zlokalizowana na nim produkcja rolnicza są mało zanieczyszczone (niski poziom zużycia nawozów i środków ochrony roślin), a także chcąc utrzymać ten stan, zintensyfikowana zostanie praca doradcza mająca na celu popularyzowanie ekologicznych metod gospodarowania oraz przedsięwzięć dotyczących ochrony środowiska naturalnego. Praca doradcza będzie skoncentrowana na upowszechnianiu i wdrażaniu nowoczesnych technologii produkcji roślinnej i zwierzęcej z uwzględnieniem norm ochrony środowiska i bezpiecznej żywności. Realizowane będą zadania służące rozwojowi sektora żywności naturalnej i tradycyjnej.

Ośrodek będzie wspierał działania mające na celu zapewnienie wielofunkcyjnego rozwoju obszarów wiejskich. Planowane zadania doradcze skupiać się będą na poprawie jakości życia rodzin wiejskich oraz estetyki gospodarstw, wskazania szansy na wzrost konkurencyjności ofert agroturystyki i turystyki wiejskiej – jednego z głównych, strategicznych kierunków rozwoju oraz pozyskiwania dochodów pozarolniczych.

W-MODR będzie kontynuował prace w ramach Systemu Zbierania i Wykorzystywania Danych Rachunkowych z Gospodarstw Rolnych (Polski FADN).

Wykonując zadania zawarte w *Programie działalności W-MODR w Olsztynie na rok 2011*, Ośrodek będzie współpracował m.in. z: jednostkami samorządu terytorialnego, organami administracji rządowej, Agencją Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa, Agencją Rynku Rolnego, Agencją Nieruchomości Rolnych, Agencją Rozwoju Regionalnego, Kasą Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego, Warmińsko-Mazurską Izbą Rolniczą, związkami zawodowymi rolników, związkami branżowymi, bankami, Uniwersytetem Warmińsko-Mazurskim, Warmińsko-Mazurskim Kuratorium Oświaty, szkołami, instytucjami i jednostkami badawczo-rozwojowymi, zagranicznymi instytucjami wspierającymi rozwój rolnictwa i obszarów wiejskich, środkami masowego przekazu i innymi instytucjami otoczenia rolnictwa nie wymienionymi powyżej.

W *Programie działalności W-MODR w Olsztynie na rok 2011* zamieszczono charakterystykę rolnictwa w województwie warmińsko-mazurskim, analizę SWOT regionu oraz zapisano cel główny funkcjonowania W-MODR. Określono priorytety strategiczne w pracy doradczej i jej długofalowe cele strategiczne. Osiągnięciu celów strategicznych pracy doradczej będą służyć kontynuacyjne działania i zaplanowane w ich ramach, na rok 2011, zadania. Działania określone w ramach priorytetów strategicznych wynikają z zapisów ustawy z dnia 22 października 2004 r. o jednostkach doradztwa rolniczego (Dz.U.04.251.2507 ze zm.). Określono ponadto wskaźniki obrazujące osiągnięcie celów strategicznych.

Część tabelaryczna *Programu działalności W-MODR w Olsztynie na rok 2011* zawiera:

- zaplanowane zadania w układzie tematycznym wyspecyfikowane wg rodzaju podejmowanej przez Ośrodek działalności (upowszechnieniowej, szkoleniowej, doradczej, promocyjnej, informacyjnej, komercyjnej oraz doskonalącej kadre własną)
- charakterystykę wybranych zadań o charakterze wojewódzkim, tj.: konferencji/seminariów, broszur/ulotek, imprez promocyjnych, projektów/programów.

II. Charakterystyka rolnictwa w województwie warmińsko-mazurskim

Województwo warmińsko-mazurskie należy do najzimniejszych regionów Polski. Klimat zachodniej części województwa jest kształtowany wpływami Bałtyku, natomiast we wschodniej części występuje wyraźne oddziaływanie kontynentalne. Uwidacznia się to zróżnicowaniem średnich temperatur i w długości okresu wegetacji. Okres wegetacji z 200-210 dni na zachodzie województwa skraca się do 190-200 dni w jego północno-wschodniej części. Średnia roczna temperatura 6° C w Olecku jest o 1° C niższa od średniej z rejonu Nowego Miasta Lubawskiego. Przeciętne roczne opady wahają się od 450 mm w rejonie Rynu i Sępola do prawie 700 mm w okolicach Elbląga i Górowa Iławeckiego.

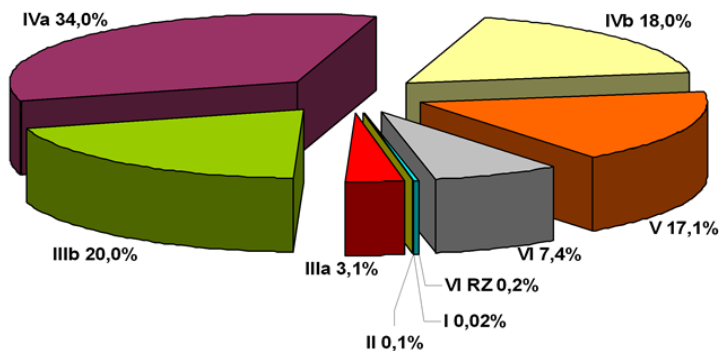
Gleby Warmii i Mazur są mocno zróżnicowane. Od zwięzłych i zwiewnych czarnych ziem w rejonie Kętrzyna oraz gleb brunatnych na nizinie sępopolskiej i mad w okolicach Elbląga do lekkich piaszczystych na południu województwa. Duża zmienność gleb i urozmaicona rzeźba terenu, szczególnie w środkowym pasie województwa, znacząco obniżają wartość rolniczą gleb. Wskaźnik rolniczej przestrzeni produkcyjnej wynosi 66 pkt. i nie odbiega od przeciętnego w kraju, tj.: 66,6 pkt. Klasy bonitacyjne na gruntach ornych w Polsce i województwie warmińsko-mazurskim przedstawia poniższa tabela:

Tabela 1. Klasy bonitacyjne na GO w Polsce i województwie

SYMBOL	JAKOŚĆ GLEBY	% GO	
		Polska	Województwo warmińsko-mazurskie
I	Gleby najlepsze	0,5	0,002
II	Gleby bardzo dobre	3,2	0,1
III a	Gleby dobre	10,0	3,0
III b	Gleby średnio dobre	13,7	20,0
IV a	Gleby średnie	22,5	34,0
IV b	Gleby średnio gorsze	16,8	18,0
V	Gleby słabe	20,8	17,1
VI	Gleby najslabsze	11,7	7,4
VI RZ	Gleby pod zalesienie	0,8	0,2

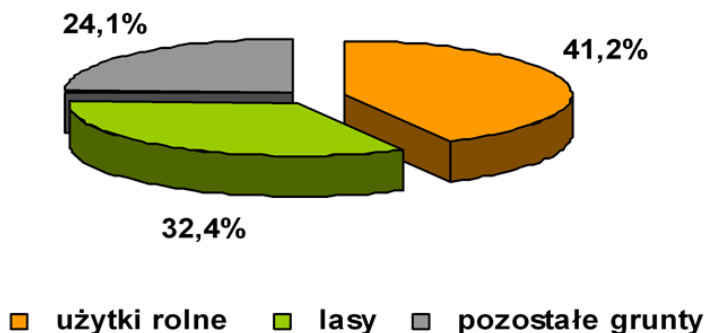
Źródło: IUNG w Puławach, 2008.

Wykres 1. Klasy bonitacyjne na GO w województwie warmińsko-mazurskim

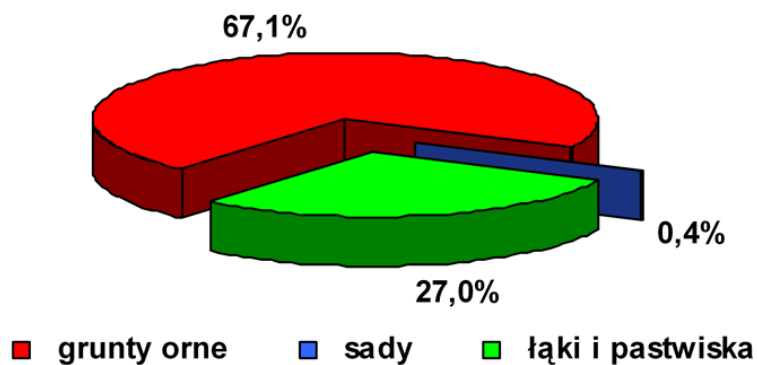

Rolnictwo w województwie warmińsko-mazurskim jest jedną z najważniejszych dziedzin gospodarki. Powierzchnia ogólna województwa wynosi 2,42 mln ha, z czego 41,2% stanowią użytki rolne (w tym: grunty orne 67,1%, łąki i pastwiska 27,0%, sady 0,4%), 32,4% zajmują lasy, 24,1% stanowią pozostałe grunty.

Wykres 2. Użytkowanie gruntów ogółem w województwie warmińsko-mazurskim

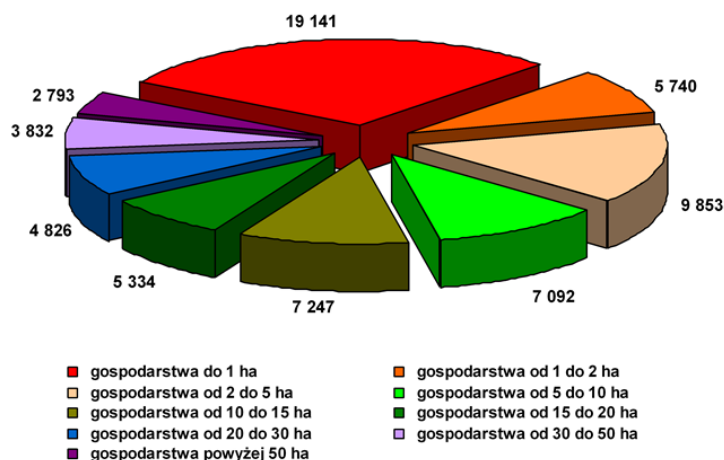

Wykres 3. Udział powierzchni poszczególnych grup użytków rolnych w ogólnej powierzchni użytków rolnych w dobrej kulturze w województwie warmińsko-mazurskim

Ponad 80% użytkowników rolnych jest we władaniu prywatnym, w tym blisko 74% posiadają gospodarstwa indywidualne, a 6% spółki prywatne. Ponad 12% użytkowników rolnych stanowi własność państwową. Województwo odznacza się relatywnie dobrą strukturą wielkościową gospodarstw rolnych (tylko co drugie gospodarstwo zajmuje 1-10 ha użytków rolnych, gdy w kraju wskaźnik ten sięga 79%). Obszar przeciętnego gospodarstwa indywidualnego wynosi 17,3 ha użytków rolnych i jest ponad dwukrotnie większy niż średnia w Polsce (7,2 ha). Udział gospodarstw o powierzchni ponad 20 ha jest aż trzyipółkrotnie większy niż średnio w kraju.

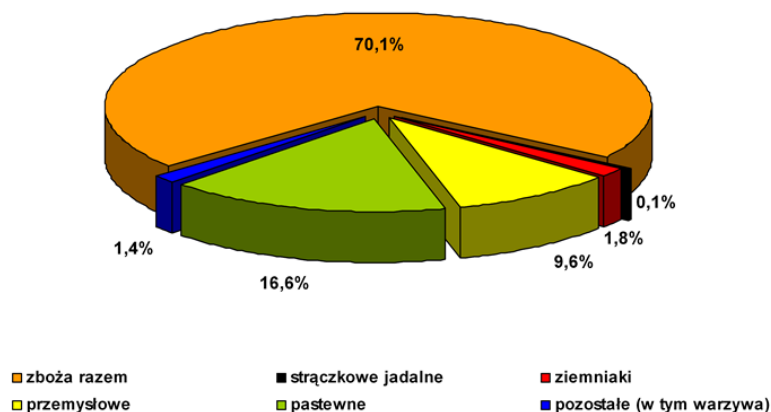
Wykres 4. Liczba gospodarstw rolnych w województwie warmińsko-mazurskim wg grup obszarowych UR

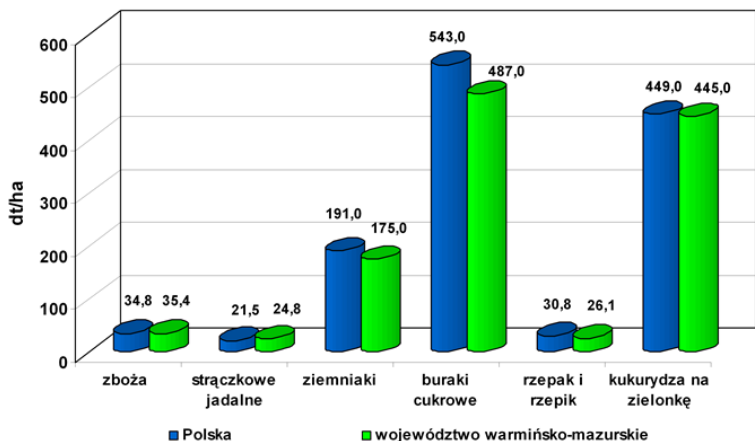
Warunki przyrodnicze (krótki okres wegetacji, konfiguracja terenu i zróżnicowanie gleby) stawiają przed rolnictwem województwa wymóg wysokiego poziomu uzbrojenia technicznego i powodują, że jednostkowe koszty produkcji rolniczej są wyższe, dochodowość natomiast mniejsza niż w innych regionach kraju. Rolnictwo w regionie produkuje i przetwarza na skalę rynkową przede wszystkim zboża, rośliny przemysłowe (głównie rzepak i rzepik) oraz rośliny pastewne i ziemniaki.

Powierzchnia zasiewów zbóż podstawowych z mieszankami zbożowymi, gryką, prosem, innymi zbożami i kukurydzą na ziarno wynosiła w województwie warmińsko-mazurskim 70,1% ogólnej powierzchni zasiewów na gruntach ornych (5,0% powierzchni upraw zbóż w Polsce). Rośliny strączkowe jadalne na nasiona w 2009 r. uprawiano zaledwie na 0,1% ogólnej powierzchni zasiewów na gruntach ornych (3,2% powierzchni uprawy w Polsce). Powierzchnia uprawy ziemniaka na gruntach ornych wyniosła 1,8% ogólnej powierzchni zasiewów w województwie (2,5% powierzchni uprawy ziemniaka w Polsce), natomiast powierzchnia upraw roślin z grupy przemysłowych stanowiła 9,6% (6,1% powierzchni upraw przemysłowych w Polsce). Oprócz tego 16,6% ogólnej powierzchni zasiewów na gruntach ornych w województwie zajmuje uprawa roślin pastewnych (w tym kukurydzy na zielonkę) oraz 0,3% stanowiła uprawa warzyw gruntowych.

Wykres 5. Udział powierzchni poszczególnych grup upraw w ogólnej powierzchni zasiewów województwa warmińsko-mazurskiego

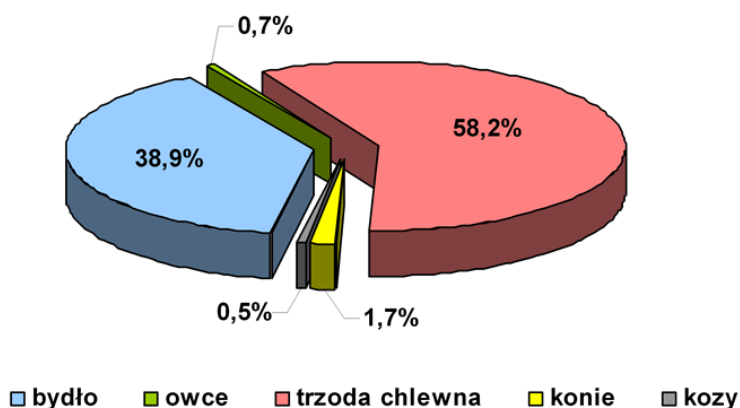
Wykres 6. *Plony ziemiopłodów w Polsce i województwie warmińsko-mazurskim*

Wiodące kierunki w produkcji zwierzęcej w województwie to chów i hodowla: bydła mlecznego i mięsnego, trzody chlewnej, koni oraz owiec. Znaczący udział w produkcji zwierzęcej ma też drobiarstwo. Pogłowie zwierząt gospodarskich oraz drobiu kształtowało się na poziomie:

- bydło ogółem – 412,9 tys. szt. (7,2% pogłowia krajowego), w tym krów 203,7 tys. szt. (7,6% pogłowia krajowego)
- trzoda chlewna – 618,2 tys. szt. (4,3% pogłowia krajowego), w tym lochy 66,2 tys. szt. (4,8% pogłowia krajowego)
- owce – 6,9 tys. szt. (2,4% pogłowia krajowego)
- kozy – 5,3 tys. szt. (4,4% pogłowia krajowego)
- konie – 18,0 tys. szt. (6,0% pogłowia krajowego)
- drób 5,9 mln szt. (4,7% pogłowia krajowego), w tym drób kurzy – 2,9 mln szt.; gęsi i kaczki – 0,37 mln szt. oraz 3,6 mln szt. indyków.

Wykres 7. *Pogłowie zwierząt gospodarskich w województwie warmińsko-mazurskim*

Wody zajmują około 6% powierzchni województwa (średnia kraju 2,7%), co stanowi 18,2% powierzchni wód kraju. Rybactwo śródlądowe, w województwie warmińsko-mazurskim, działa w trzech kierunkach: gospodarki jeziorowej (113 042 ha), gospodarki stawowej (3 404 ha) i gospodarki rzecznej. Rybactwo morskie prowadzone jest na wodach Zalewu Wiślanego.

Turystyka na terenach wiejskich to obszar tworzenia produktów markowych regionu, których jakość zależy przede wszystkim od uwarunkowań wynikających z jego naturalnych predyspozycji. Rozwój turystyki wiejskiej regionu zależy głównie od zachowania jego środowiska naturalnego w stanie najmniej przekształconym. Zróżnicowane warunki przyrodnicze i mało jeszcze wykorzystane walory klimatyczne, dają szerokie

możliwości rozwoju wiejskiej bazy turystycznej. Jej obiekty położone są we wszystkich rejonach o niewątpliwych walorach krajoznawczych i kulturowych. Szacuje się, że na terenie województwa funkcjonuje około 2 172 gospodarstw agroturystycznych.

Od lat odnotowuje się w województwie warmińsko-mazurskim najwyższą stopę bezrobocia, która w czerwcu 2010 r. wynosiła 18,4%, natomiast w kraju 11,6%.

Rolnictwo województwa warmińsko-mazurskiego w liczbach na tle kraju przedstawia tabela 2 (str. 10-11). Uwarunkowania produkcji rolniczej w województwie warmińsko-mazurskim przedstawia tabela 3 (str. 12-17). Analiza uwarunkowań (warunki przyrodnicze i glebowe, struktura gospodarstw) pozwoliła precyzyjnie zaplanować zadania do realizacji w 2011 r.

Województwo warmińsko-mazurskie posiada potencjał gospodarstw do produkcji towarowej. Gospodarstwa w przedziale powierzchniowym od 10 do 50 ha stanowią prawie 40%, a w przedziale od 50 do 100 ha – 3,4%. Najkorzystniejsze warunki produkcyjne występują w powiatach: węgorzewskim, piskim, iławskim, bartoszyckim, braniewskim, kętrzyńskim i lidzbarskim. W tych powiatach prace doradcze będą skoncentrowane na zastosowaniu nowoczesnych technologii produkcji roślinnej, głównie zbóż i rzepaku ozimego. W powiatach o słabszych glebach (szczycieński, nidzicki) będą prowadzone prace nad odbudową arealu upraw takich jak: ziemniaki, motylkowate i strączkowe. W powiatach, gdzie dobrze rozwija się produkcja zwierzęca szczególna uwaga zostanie zwrócona na zagadnienia dobrostanu zwierząt, budownictwa inwentarskiego oraz produkcji pasz gospodarskich. Dotyczy to powiatów: mrągowskiego, piskiego, szczycieńskiego, oleckiego, lidzbarskiego, działdowskiego, ełckiego i giżyckiego (bydło) oraz działdowskiego, giżyckiego, iławskiego i nowomiejskiego (trzoda chlewna).

Liczba gospodarstw objętych działaniami doradczymi W-MODR w zakresie realizacji programów rolnośrodowiskowych wskazuje na możliwość ukierunkowania pracy doradczej na produkcję żywności naturalnej, tradycyjnej i ekologicznej oraz jej sprzedaży bezpośredniej. Najwięcej gospodarstw wdrażających programy rolnośrodowiskowe występuje w powiatach: braniewskim, olsztyńskim, giżyckim, gołdapskim i piskim. Uwagę zwraca ponadto liczba oraz standard prowadzenia gospodarstw agroturystycznych w powiatach: giżyckim, mrągowskim, olsztyńskim, piskim, ostródzkim i szczycieńskim, w których praca doradcza skupiona będzie na pokazaniu szans wykorzystania w swojej działalności żywności naturalnej, tradycyjnej i ekologicznej.

Źródła:

1. *Charakterystyka województwa warmińsko-mazurskiego*, (www.wim.ngo.pl).
2. *Krajowy plan strategiczny rozwoju obszarów wiejskich na lata 2007–2013*, Warszawa 2007.
3. *Przemiany demograficzne w województwie warmińsko-mazurskim w latach 2002-2009*, Olsztyn 2010.
4. *Regionalny Program Operacyjny Warmia i Mazury na lata 2007–2013*, Olsztyn 2006.
5. *Rocznik statystyczny województwa warmińsko-mazurskiego 2009*, Olsztyn 2009.
6. *Strategia rozwoju społeczno-gospodarczego województwa warmińsko-mazurskiego do roku 2020*, Olsztyn 2005.
7. *Wojewódzki Urząd Pracy w Olsztynie; Wydział Analiz i Programów Rynku Pracy*, (www.up.gov.pl).

Tabela 2. Rolnictwo województwa warmińsko-mazurskiego w liczbach na tle kraju

Wyszczególnienie	Jednostka miary	Polska			Województwo warmińsko-mazurskie		
		2002	2009	dynamika	2002	2009	dynamika
Ludność ogółem	mln osób	38,2	38,2	→	1,4	1,4	→
Powierzchnia ogółem	tys. ha	31 267,9	31 267,9	→	2 417,3	2 417,3	→
Struktura użytkowania gruntów:							
użytki rolne	tys. ha	16 899,3	16 119,6	↘	1 128,4	995,8	↘
<i>udział użytków rolnych w powierzchni ogółem:</i>	%	54,1	51,6	↘	46,7	41,2	↘
grunty orne	% UR	77,3	75,1	↘	68,8	67,1	↘
sady	% UR	1,6	2,1	↗	0,2	0,4	↗
łąki i pastwiska	% UR	21,1	19,7	↘	30,9	27,0	↘
lasy	%	29,1	29,7	↗	30,5	32,4	↗
pozostałe grunty	%	16,9	18,8	↗	22,8	24,1	↗
Odsetek powierzchni UR (województwo do kraju)	%	100,0	100,0	→	6,7	6,2	↘
Liczba gospodarstw rolnych wg grup obszarowych UR:							
gospodarstwa do 1 ha	szt.	960 119	731 734	↘	28 501	19 141	↘
gospodarstwa od 1 do 2 ha	szt.	517 040	413 342	↘	9 604	5 740	↘
gospodarstwa od 2 do 5 ha	szt.	629 850	596 795	↘	9 076	9 853	↗
gospodarstwa od 5 do 10 ha	szt.	426 869	390 739	↘	7 872	7 092	↘
gospodarstwa od 10 do 15 ha	szt.	182 685	166 521	↘	8 069	7 247	↘
gospodarstwa od 15 do 20 ha	szt.	83 938	77 519	↘	5 713	5 334	↘
gospodarstwa od 20 do 30 ha	szt.	64 265	62 719	↘	5 664	4 826	↘
gospodarstwa od 30 do 50 ha	szt.	31 678	35 023	↗	3 655	3 832	↗
gospodarstwa powyżej 50 ha	szt.	19 816	26 944	↗	2 419	2 793	↗
Liczba gospodarstw rolnych powyżej 1 ha	szt.	1 956 141	1 769 602	↘	52 072	46 717	↘
Średnia powierzchnia gospodarstwa rolnego	ha	6,6	7,2	↗	16,4	17,3	↗
Powierzchnia zasiewów:							
Zboża razem*	%	77,1	74,0	↘	79,4	70,1	↘
w tym: zboża podstawowe	%	61,1	59,3	↘	49,9	58,2	↗
w tym: pszenica	%	22,4	20,2	↘	26,4	21,9	↘
żyto	%	14,5	12,0	↘	11,6	8,1	↘
kukurydza na ziarno	%	3,0	2,4	↘	1,1	0,9	↘
Strączkowe jadalne	%	0,4	0,2	↘	0,3	0,1	↘
Ziemniaki	%	7,5	4,2	↘	3,8	1,8	↘
Przemysłowe (w tym: buraki cukrowe, rzepak i rzepik)	%	7,0	8,9	↗	9,0	9,6	↗

Wyszczególnienie	Jednostka miary	Polska			Województwo warmińsko-mazurskie		
		2002	2009	dynamika	2002	2009	dynamika
Pastewne (w tym kukurydza na zielonkę)	%	5,2	9,2	↗	6,2	16,6	↗
Pozostałe (w tym warzywa)	%	2,8	3,6	↗	1,3	1,4	↗
Plony ziemiopłodów:							
Zboża	dt/ha	32,4	34,8	↗	30,8	35,4	↗
pszenica	dt/ha	38,5	41,7	↗	38,7	41,9	↗
żyto	dt/ha	24,6	26,6	↗	24,0	29,3	↗
kukurydza na ziarno	dt/ha	61,6	62,3	↗	41,3	55,6	↗
Strączkowe jadalne	dt/ha	20,9	21,5	↗	20,8	24,8	↗
Ziemniaki	dt/ha	193,0	191,0	↘	193,0	175,0	↘
Buraki cukrowe	dt/ha	443,0	543,0	↗	466,0	487,0	↗
Rzepak i rzepik	dt/ha	21,7	30,8	↗	19,6	26,1	↗
Kukurydza na zielonkę	dt/ha	430,0	449,0	↗	366,0	445,0	↗
Obsada bydła	szt./100 ha UR	32,7	35,4	↗	34,7	41,5	↗
Pogłowie bydła:	tys. szt.	5 532,7	5 700,0	↗	391,9	412,9	↗
w tym: krowy	tys. szt.	2 873,2	2 687,9	↘	181,4	203,7	↗
Przeciętny roczny udój od krowy	l	3 902	4 446	↗	3 975	** 4 361	↗
Obsada trzody chlewnej	szt./100 ha UR	142,6	88,6	↘	76,3	62,1	↘
Pogłowie trzody chlewnej:	tys. szt.	18 628,9	14 278,6	↘	861,0	618,2	↘
w tym: lochy	tys. szt.	1 918,4	1 373,8	↘	88,7	66,2	↘
Pogłowie drobiu:	tys. szt.	53 446,0	124 129,0	↗	1 438,1	5 885,4	↗
Pogłowie owiec:	tys. szt.	345,3	286,4	↘	9,7	6,9	↘
Pogłowie koni:	tys. szt.	329,6	297,9	↘	17,2	18,0	↗

* zboża podstawowe, owies z jęczmieniem i inne zbożowe mieszanki, kukurydza na ziarno, gryka, proso i inne zbożowe

** stan z 2008 r.

Źródła:

1. *Mały rocznik statystyczny Rzeczypospolitej Polskiej*, Warszawa 2010.
2. *Powszechny Spis Rolny 2002*, GUS Warszawa 2003.
3. *Produkcja upraw rolnych i ogrodnich w 2009 r.*, Warszawa kwiecień 2010.
4. *Rocznik statystyczny Rzeczypospolitej Polskiej 2003*, Warszawa 2003.
5. *Rocznik statystyczny województwa warmińsko-mazurskiego 2003*, Olsztyn 2003.
6. *Użytkowanie gruntów, powierzchnia zasiewów i pogłowie zwierząt gospodarskich w 2009 r.*, Warszawa 2009.
7. *Wyniki produkcji roślinnej w 2009 r.*, Warszawa 2010.
8. *Zwierzęta gospodarskie w 2009 r.*, Warszawa 2010.

Tabela 3. Uwarunkowania produkcji rolniczej w województwie warmińsko-mazurskim

Lp.	Wyszczególnienie	Jedn. miary	Powiatowy Zespół Doradztwa Rolniczego						
			Bartoszyce	Braniewo	Działdowo	Elbląg	Elk	Giżycko	Gołdap
			1	2	3	4	5	6	7
1.	Powierzchnia gruntów:								
	ogółem	%	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
	* użytki rolne	%	68,0	60,1	60,8	61,0	59,5	51,1	55,6
	- grunty orne	% UR	72,9	70,6	80,4	69,0	68,0	66,7	56,2
	- użytki zielone	% UR	27,0	29,2	19,4	30,2	31,8	33,2	43,8
	* lasy	%	21,7	24,2	28,7	18,3	22,1	26,0	31,7
	* pozostałe grunty	%	10,3	15,6	10,6	20,7	18,4	22,9	12,7
źródło: powiaty - WUS 2005 rok (Bank Danych Lokalnych); województwo razem - WUS 2009 rok									
2.	Zasiewy:								
	grunty orne	ha	57 356	36 923	39 437	45 178	26 426	37 250	16 823
	- zboża	%	74,1	78,1	76,6	68,4	62,5	69,7	77,9
	- rzepak	%	15,6	6,0	3,8	11,1	7,5	11,1	3,4
	- okopowe	%	2,5	1,5	2,6	3,4	1,7	1,9	1,2
	- strączkowe	%	0,8	0,9	0,7	1,0	3,1	3,4	1,3
źródło: Dane własne W-MODR - szacunki zbioru/zasiewy 2009/2010 rok									
3.	Liczba i struktura ind. gospod. rolnych:								
	ogółem	%	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
	- do 10 ha	%	51,6	52,0	51,0	58,0	61,3	61,5	48,7
	- od 10 do 49,99 ha	%	41,9	39,9	45,1	36,7	33,7	34,7	46,9
	- od 50 do 99,99 ha	%	3,9	5,3	2,4	4,0	3,2	2,2	2,9
	- pow. 100 ha	%	2,5	2,8	1,5	1,3	1,8	1,5	1,5
	ogółem na 1 doradcę	szt.	371	242	379	245	431	409	432
	liczba doradców	szt.	6	8	6	12	6	6	3
źródło: powiaty - WUS 2005 rok (Bank Danych Lokalnych); województwo razem - WUS 2009 rok									
4.	Plony ważniejszych płodów rolnych:								
	- zboża	dt	42,3	37,9	26,3	40,3	38,1	35,3	29,4
	- rzepak	dt	32,4	24,6	25,2	27,0	33,1	27,0	26,9
	- ziemniaki	dt	155,7	161,7	179,8	185,1	188,3	169,9	111,4
	- strączkowe (bobik)	dt	25,0	14,0	16,0	24,0	34,3	22,0	30,0
	- kukurydza zielonka	dt	557,6	476,6	421,1	432,1	500,0	448,7	467,5
	- użytki zielone (siano)	dt	57,5	47,6	59,3	60,1	65,1	56,9	51,4
źródło: Dane własne W-MODR - szacunki plonów głównych płodów rolnych za 2009 rok									

Lp.	Wyszczególnienie	Jedn. miary	Powiatowy Zespół Doradztwa Rolniczego						
			Bartoszyce	Braniewo	Działdowo	Elbląg	Ełk	Giżycko	Gołdap
			1	2	3	4	5	6	7
5.	Zwierzęta gospodarskie:								
	bydło ogółem	szt.	19 900	16 721	21 082	29 137	22 474	19 332	14 083
	- w tym krowy	szt.	9 339	7 125	9 927	13 457	10 953	8 830	5 784
	- wydajność	litr	4 200	5 220	4 430	4 470	4 800	5 600	3 580
	bydło ogółem obsada	szt./100 ha UR	22,4	23,1	36,4	33,4	34,0	33,8	32,8
	trzoda ogółem	szt.	28 195	24 016	60 542	24 591	28 425	59 472	34 732
	- w tym lochy	szt.	3 083	3 077	6 141	2 927	3 305	7 036	2 560
	trzoda ogółem obsada	szt./100 ha UR	31,7	33,2	104,5	28,2	43,0	104,1	81,0
	owce	szt.	520	675	228	640	903	436	1 196
	konie	szt.	1 038	318	413	1 028	1 053	822	708
źródło: powiaty - GUS 2002 rok (Bank Danych Lokalnych); województwo razem - WUS 2009 rok									
6.	Gospodarstwa objęte działaniami doradczymi:								
	- FADN	szt.	23	43	13	45	31	46	20
	- rolnośrodowiskowe	szt.	211	534	418	185	361	490	450
	- w tym ekologiczne	szt.	112	163	41	46	182	184	248
	- agroturystyczne	szt.	22	8	7	20	33	89	15
	- objęte KUD	szt.	29	52	23	41	36	40	15
źródło: Dane własne W-MODR - wybrane z bazy gospodarstw roku 2010									

Tabela 3. Uwarunkowania produkcji rolniczej w województwie warmińsko-mazurskim

Lp.	Wyszczególnienie	Jedn. miary	Powiatowy Zespół Doradztwa Rolniczego						
			Łława	Kętrzyn	Lidzbark	Mragowo	Nidzica	Nowe M.Lub.	Olecko
			8	9	10	11	12	13	14
1.	Powierzchnia gruntów:								
	ogółem	%	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
	* użytki rolne	%	57,6	72,1	60,5	46,9	52,0	67,6	60,5
	- grunty orne	% UR	77,3	76,1	68,8	63,2	77,5	85,7	67,9
	- użytki zielone	% UR	22,2	23,8	31,0	36,6	22,4	13,9	31,8
	* lasy	%	26,7	16,4	26,6	31,8	37,7	20,0	26,2
	* pozostałe grunty	%	15,8	11,4	12,9	21,3	10,3	12,4	13,4
źródło: powiaty - WUS 2005 rok (Bank Danych Lokalnych); województwo razem - WUS 2009 rok									
2.	Zasiewy:								
	grunty orne	ha	52 278	45 580	29 485	20 250	30 486	38 160	28 021
	- zboża	%	79,2	67,7	76,1	73,8	73,5	78,4	71,4
	- rzepak	%	7,6	18,6	6,8	6,5	7,7	9,0	6,2
	- okopowe	%	2,0	2,9	1,4	1,2	2,5	1,7	1,8
	- strączkowe	%	0,6	0,5	2,2	0,4	0,6	0,3	4,9
źródło: Dane własne W-MODR - szacunki zbiory/zasiewy 2009/2010 rok									
3.	Liczba i struktura ind. gospod. rolnych:								
	ogółem	%	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
	- do 10 ha	%	54,0	49,4	53,5	67,4	53,2	59,2	59,2
	- od 10 do 49,99 ha	%	41,5	41,1	39,8	29,3	40,0	38,5	35,0
	- od 50 do 99,99 ha	%	3,1	6,0	5,4	2,4	3,8	2,0	4,3
	- pow. 100 ha	%	1,3	3,5	1,3	0,9	2,9	0,2	1,5
	ogółem na 1 doradcę	szt.	393	351	345	302	374	504	465
	liczba doradców	szt.	8	5	6	7	4	5	4
źródło: powiaty - WUS 2005 rok (Bank Danych Lokalnych); województwo razem - WUS 2009 rok									
4.	Plony ważniejszych płodów rolnych:								
	- zboża	dt	39,0	42,4	30,7	32,5	30,3	40,0	33,5
	- rzepak	dt	29,7	27,3	26,8	20,1	25,2	33,3	26,6
	- ziemniaki	dt	162,4	190,3	148,3	154,1	219,0	231,8	189,3
	- strączkowe (bobik)	dt	30,4	21,0	20,9	18,2	19,6	35,3	24,9
	- kukurydza zielonka	dt	561,4	412,0	412,9	362,6	523,7	564,2	626,6
	- użytki zielone (siano)	dt	53,6	53,5	42,3	46,3	51,4	34,9	62,4
źródło: Dane własne W-MODR - szacunki plonów głównych płodów rolnych za 2009 rok									

Lp.	Wyszczególnienie	Jedn. miary	Powiatowy Zespół Doradztwa Rolniczego						
			Ława	Kętrzyn	Lidzbark	Mragowo	Nidzica	Nowe M.Lub.	Olecko
			8	9	10	11	12	13	14
5.	Zwierzęta gospodarskie:								
	bydło ogółem	szt.	25 553	16 611	20 638	19 495	12 481	13 830	18 673
	- w tym krowy	szt.	10 982	8 230	9 095	9 238	6 263	5 034	8 279
	- wydajność	litr	4 590	4 870	5 800	4 970	4 210	4 850	4 020
	bydło ogółem obsada	szt./100 ha UR	32,0	19,0	36,9	39,0	25,0	29,4	35,3
	trzoda ogółem	szt.	165 105	17 559	18 219	24 380	22 135	156 184	46 786
	- w tym lochy	szt.	18 018	1 901	2 049	1 170	2 199	14 964	4 558
	trzoda ogółem obsada	szt./100 ha UR	207,0	20,1	32,6	48,8	44,3	332,5	88,6
	owce	szt.	508	259	226	232	161	57	556
	konie	szt.	759	584	694	709	397	448	899
źródło: powiaty - GUS 2002 rok (Bank Danych Lokalnych); województwo razem - WUS 2009 rok									
6.	Gospodarstwa objęte działaniami doradczymi:								
	- FADN	szt.	15	59	10	24	11	28	22
	- rolnośrodowiskowe	szt.	238	173	218	195	377	254	185
	- w tym ekologiczne	szt.	31	45	93	72	30	13	99
	- agroturystyczne	szt.	30	17	18	97	8	16	27
	- objęte KUD	szt.	142	13	45	26	12	74	57
źródło: Dane własne W-MODR - wybrane z bazy gospodarstw roku 2010									

Tabela 3. Uwarunkowania produkcji rolniczej w województwie warmińsko-mazurskim

Lp.	Wyszczególnienie	Jedn. miary	Powiatowy Zespół Doradztwa Rolniczego					Razem woj.
			Olsztyn	Ostróda	Pisz	Szczytno	Węgorzewo	
			15	16	17	18	19	
1.	Powierzchnia gruntów:							
	ogółem	%	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
	* użytki rolne	%	47,1	53,7	30,1	37,6	56,3	41,2
	- grunty orne	% UR	69,8	73,2	55,1	52,9	57,8	67,1
	- użytki zielone	% UR	29,9	26,5	44,8	47,0	42,0	27,0
	* lasy	%	37,9	29,6	50,0	50,0	20,7	32,4
	* pozostałe grunty	%	14,9	16,7	19,9	12,3	23,0	24,1
źródło: powiaty - WUS 2005 rok (Bank Danych Lokalnych); województwo razem - WUS 2009 rok								
2.	Zasiewy:							
	grunty orne	ha	60 434	41 784	19 466	22 718	20 250	668 307
	- zboża	%	63,3	69,3	72,8	62,9	77,1	72,4
	- rzepak	%	10,0	9,0	0,1	3,0	8,9	8,6
	- okopowe	%	1,7	2,4	2,5	3,7	1,0	2,2
	- strączkowe	%	0,5	1,1	0,2	0,1	1,1	1,2
źródło: Dane własne W-MODR - szacunki zbiory/zasiewy 2009/2010 rok								
3.	Liczba i struktura ind. gospod. rolnych:							
	ogółem	%	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	46 718
	- do 10 ha	%	69,6	63,4	52,5	65,8	53,2	57,1
	- od 10 do 49,99 ha	%	26,4	31,3	43,3	32,6	41,6	37,9
	- od 50 do 99,99 ha	%	2,5	2,7	3,2	1,1	4,0	3,4
	- pow. 100 ha	%	1,5	2,5	1,0	0,6	1,2	1,7
	ogółem na 1 doradcę	szt.	410	392	251	583	443	374
	liczba doradców	szt.	14	8	7	7	3	125
źródło: powiaty - WUS 2005 rok (Bank Danych Lokalnych); województwo razem - WUS 2009 rok								
4.	Plony ważniejszych płodów rolnych:							
	- zboża	dt	34,2	35,5	31,3	26,8	32,6	35,4
	- rzepak	dt	27,8	26,1	30,0	28,2	22,9	27,5
	- ziemniaki	dt	163,5	180,2	193,5	159,9	215,9	178,0
	- strączkowe (bobik)	dt	24,6	17,8	14,2	13,4	26,9	25,3
	- kukurydza zielonka	dt	478,8	547,0	499,0	495,8	525,3	490,0
	- użytki zielone (siano)	dt	48,5	46,5	51,1	47,6	42,3	51,8
źródło: Dane własne W-MODR - szacunki plonów głównych płodów rolnych za 2009 rok								

Lp.	Wyszczególnienie	Jedn. miary	Powiatowy Zespół Doradztwa Rolniczego					Razem woj.
			Olsztyn	Ostróda	Pisz	Szczytno	Węgorzewo	
			15	16	17	18	19	
5.	Zwierzęta gospodarskie:							
	bydło ogółem	szt.	30 422	21 853	23 842	31 716	11 743	412 900
	- w tym krowy	szt.	13 610	10 218	12 296	16 763	4 943	203 700
	- wydajność	litr	4 770	4 530	4 480	4 220	3 960	4 361
	bydło ogółem obsada	szt./100 ha UR	22,7	23,0	44,6	43,6	30,1	41,5
	trzoda ogółem	szt.	37 608	51 699	9 505	17 921	30 546	618 200
	- w tym lochy	szt.	4 146	5 402	971	2 025	3 024	66 200
	trzoda ogółem obsada	szt./100 ha UR	28,1	54,5	17,8	24,6	78,2	62,1
	owce	szt.	1 442	381	88	822	238	6 900
	konie	szt.	2 270	1 432	1 107	1 898	486	18 000
źródło: powiaty - GUS 2002 rok (Bank Danych Lokalnych); województwo razem - WUS 2009 rok								
6.	Gospodarstwa objęte działaniami doradczymi:							
	- FADN	szt.	26	20	33	16	18	503
	- rolnośrodowiskowe	szt.	553	291	396	245	179	5 953
	- w tym ekologiczne	szt.	318	54	168	55	70	2 024
	- agroturystyczne	szt.	95	44	69	55	31	701
	- objęte KUD	szt.	161	94	40	16	47	963
źródło: Dane własne W-MODR - wybrane z bazy gospodarstw roku 2010								

III. Analiza SWOT regionu

MOCNE STRONY	SLABE STRONY
<ul style="list-style-type: none"> ▶ Czystość i bogactwo środowiska przyrodniczego ▶ Korzystna struktura wielkości gospodarstw ▶ Wolna rolnicza przestrzeń produkcyjna ▶ Obszary o silnym potencjale innowacyjnym (m.in. przemysł meblarski, przetwórstwo rolno-spożywcze, turystyka) ▶ Korzystne warunki przyrodnicze dla rozwijania turystyki, agroturystyki oraz „czystego przemysłu” ▶ Zachowanie wysokiego standardu ekologicznego ▶ Możliwość produkcji żywności wysokiej jakości ▶ Różnorodność kulturowa i etniczna ▶ Wysoki stopień wykorzystania funduszy europejskich ▶ Doświadczona kadra doradcza, merytorycznie przygotowana do świadczenia usług z zakresu rozwoju obszarów wiejskich ▶ Potencjał naukowo-badawczy Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego ▶ Istotny potencjał wodny dla rozwoju akwakultury oraz rybołówstwa śródlądowego wraz ze stosunkowo dużą liczbą gospodarstw rybactwa ▶ Pojezierza i tereny przyległe do Zalewu Wiślanego zyskały rangę obszarów węzłowych o znaczeniu międzynarodowym w strukturze Europejskiej Sieci Ekologicznej EECONET 	<ul style="list-style-type: none"> ▶ Niski poziom technologiczny gospodarstw rolnych ▶ Duża kapitałochłonność produkcji rolniczej i dekapitalizacja środków produkcji ▶ Niska zdolność inwestycyjna małych gospodarstw, prowadząca do zmniejszenia ich konkurencyjności ▶ Nieliczne marki rozpoznawalne na rynkach ▶ Brak rynku żywności naturalnej i tradycyjnej ▶ Produkcja i obrót odbywa się w sposób niekontrolowany pod względem weterynaryjno-sanitarnym i podatkowym ▶ Niezadowolająca aktywność rolników w zakresie tworzenia grup producenckich oraz brak zrozumienia zasad ich funkcjonowania ▶ Niedorozwój małych miast jako ośrodków usług dla otaczających terenów wiejskich ▶ Niski udział energii ze źródeł odnawialnych ▶ Postępująca degradacja gospodarcza i społeczna terenów byłych państwowych gospodarstw rolnych ▶ Wysoki poziom bezrobocia, niska aktywność i mobilność siły roboczej ▶ Nieadekwatny do potrzeb poziom wykształcenia mieszkańców ▶ Nasilająca się migracja młodych wykształconych osób w celach zarobkowych ▶ Zagrożenie powodziowe Żuław, zaniedbanie systemów melioracyjnych i przeciwpowodziowych ▶ Słaba organizacja sektora rybackiego

SZANSE	ZAGROŻENIA
<ul style="list-style-type: none"> ▶ Wykorzystanie woli współpracy trzech województw Polski północnej (warmińsko-mazurskiego, pomorskiego i zachodniopomorskiego) posiadających dostęp do Morza Bałtyckiego, należących do europejskiej przestrzeni bałtyckiej powinno przyczynić się do zacieśnienia współpracy międzyregionalnej w celu wykorzystania możliwości międzynarodowych ▶ Zasoby surowców rolnych i leśnych stanowią atut dla lokalizacji przemysłów wysokiej technologii wymagających czystości środowiska, rozwoju przemysłu drzewnego i meblarskiego, a przede wszystkim produkcji żywności o najwyższych walorach smakowych i zdrowotnych ▶ Wykorzystanie dobrej struktury obszarowej gospodarstw rolnych do poprawy opłacalności produkcji rolniczej ▶ Rozwój rolnictwa ekologicznego i przetwórstwa rolno-spożywczego (pozyskiwanie inwestorów) ▶ Rozwój edukacji ekologicznej poprzez rozwój agroturystyki ▶ Rozwój funkcji rezydencjalnej terenów wiejskich otaczających duże miasta ▶ Ukierunkowanie struktury rolniczej także na cele nieżywnościowe (cele energetyczne i wycieczkowe, femy zwierząt futerkowych) ▶ Rozwijanie działalności turystycznej i agroturystycznej ▶ Dalsze tworzenie grup producenckich ▶ Możliwość rozwoju rybactwa związanego z rosnącym zapotrzebowaniem na wypoczynek i rekreację oraz duży popyt na świeżą rybę uważaną za zdrową i smaczną żywność 	<ul style="list-style-type: none"> ▶ Brak stabilnej polityki rządu wspierającej sektor rolniczy ▶ Kryzys gospodarczy w kraju i państwach sąsiednich ▶ Produkcyjność dużych gospodarstw osłabiająca rozwój gospodarstw średnich i małych ▶ Dekapitalizacja małych gospodarstw wynikająca z ich niskiej dochodowości ▶ Pasywność osób bezrobotnych przekładająca się na wzrost zachowań patologicznych ▶ Wysoki poziom substancji biogennej odprowadzanych z gospodarstw rolnych do środowiska naturalnego ▶ Postępujące zubożenie ludności wiejskiej ▶ Nienajlepszy stan zasobów ichtiofauny, wysoki poziom kłusownictwa oraz rosnący import tanich, złej jakości produktów rybnych

IV. Działalność W-MODR w 2011 r.

1. Cel główny W-MODR

Celem funkcjonowania Warmińsko-Mazurskiego Ośrodka Doradztwa Rolniczego w Olsztynie jest prowadzenie doradztwa rolniczego obejmującego działania w zakresie rolnictwa, rozwoju wsi, rynków rolnych oraz wiejskiego gospodarstwa domowego, mające na celu poprawę poziomu dochodów rolniczych oraz podnoszenie konkurencyjności rynkowej gospodarstw rolnych, wspieranie zrównoważonego rozwoju obszarów wiejskich, a także podnoszenie poziomu kwalifikacji zawodowych rolników i innych mieszkańców obszarów wiejskich.

2. Priorytety strategiczne i cele strategiczne pracy doradczej

PRIORYTET 1 - informowanie i edukacja rolników i innych mieszkańców obszarów wiejskich w zakresie zagadnień Wspólnej Polityki Rolnej Unii Europejskiej, ze szczególnym uwzględnieniem zasad wzajemnej zgodności w gospodarstwie rolnym (*cross-compliance*)

Cel strategiczny

Podnoszenie, aktualizacja, ugruntowanie wśród rolników i innych mieszkańców obszarów wiejskich wiedzy w zakresie zagadnień Wspólnej Polityki Rolnej Unii Europejskiej, ze szczególnym uwzględnieniem zasad wzajemnej zgodności w gospodarstwie rolnym (*cross-compliance*)

PRIORYTET 2 - kreatywne oddziaływanie doradcze na przemiany zachodzące w rolnictwie i jego otoczeniu służące rozwojowi gospodarstw rolnych i przygotowaniu ich do funkcjonowania na rynkach krajowych i zagranicznych

Cel strategiczny

Poprawa konkurencyjności sektora rolnego, poprawa środowiska naturalnego i obszarów wiejskich

PRIORYTET 3 – działania na rzecz poprawy efektywności produkcji i standaryzacji produktu rolniczego w konwencjonalnym systemie produkcji rolniczej, ze szczególnym uwzględnieniem wymagań ochrony środowiska

Cel strategiczny

Poprawa efektywności i standaryzacja produktu rolniczego w konwencjonalnym systemie produkcji rolniczej

PRIORYTET 4 - działania na rzecz poprawy efektywności produkcji i standaryzacji produktu rolniczego w sektorze żywności naturalnej i tradycyjnej

Cel strategiczny

Wzrost poziomu wiedzy doradców i rolników w zakresie standaryzacji produktu rolniczego w sektorze żywności naturalnej i tradycyjnej.

PRIORYTET 5 - wspieranie doradcze, informacyjne i edukacyjne mieszkańców wsi w zakresie kreowania przemian służących rozwojowi obszarów wiejskich oraz poprawie warunków i jakości życia na wsi

Cel strategiczny

Poprawa warunków i jakości życia na wsi

PRIORYTET 6 - udział w systemie doradztwa, edukacji i informacji, o zasięgu regionalnym i krajowym

Cel strategiczny

Wzrost poziomu świadczenia i dostępności usług doradczych

3. Działania i zadania służące realizacji celów strategicznych

Priorytet 1 - informowanie i edukacja rolników i innych mieszkańców obszarów wiejskich w zakresie zagadnień Wspólnej Polityki Rolnej Unii Europejskiej, ze szczególnym uwzględnieniem zasad wzajemnej zgodności w gospodarstwie rolnym (*cross-compliance*) realizowany będzie poprzez następujące działania:

- prowadzenie szkoleń dla rolników i innych mieszkańców obszarów wiejskich w zakresie zagadnień związanych ze Wspólną Polityką Rolną Unii Europejskiej, ze szczególnym uwzględnieniem zasad wzajemnej zgodności w gospodarstwie rolnym (*cross-compliance*)
- świadczenie usług w zakresie objętym pomocą finansową przyznawaną na podstawie przepisów o wspieraniu rozwoju obszarów wiejskich z udziałem środków Europejskiego Funduszu Rolnego na Rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich, w tym usługi w zakresie, o którym mowa w art. 24 ust. 1 rozporządzenia Rady (WE) nr 1698/2005 z dnia 20 września 2005 r. w sprawie wsparcia rozwoju obszarów wiejskich przez Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich (EFRROW) (Dz. Urz. UE L 277 z 21.10.2005, str. 1)

Planowane zadania w 2011 r.:

- przeprowadzenie szkoleń nt.:
 - * wymagań wzajemnej zgodności w gospodarstwie rolnym (w tym realizacja projektu szkoleniowego pn. „Zasady otrzymywania dopłat bezpośrednich a obowiązek spełniania przez gospodarstwa zasad wzajemnej zgodności, ze szczególnym uwzględnieniem programów zwalczania chorób zakaźnych”)
 - * reformy WPR – wnioski i prognozy organizacyjno-finansowe na nowy okres budżetowy 2014-2020
- organizacja konferencji/seminariów nt.:
 - * zmian we WPR - wnioski i uzgodnienia w trakcie polskiej prezydencji
- świadczenie doradztwa indywidualnego dot.:
 - * minimalnych wymagań wzajemnej zgodności i bhp dla gospodarstw rolnych
 - * reformy WPR – wnioski i prognozy organizacyjno-finansowe na nowy okres budżetowy 2014-2020
- publikowanie notatek informacyjnych (artykułów, ulotek, broszur) nt.:
 - * dostosowania gospodarstw rolnych do minimalnych wymagań wzajemnej zgodności (*cross-compliance*)
 - * zmian we WPR
- przeprowadzenie kompleksowych ocen gospodarstw i ocen bhp pod kątem spełniania minimalnych wymagań wzajemnej zgodności i bhp

Priorytet 2 - *kreatywne oddziaływanie doradcze na przemiany zachodzące w rolnictwie i jego otoczeniu służące rozwojowi gospodarstw rolnych i przygotowaniu ich do funkcjonowania na rynkach krajowych i zagranicznych* realizowany będzie poprzez następujące działania:

- prowadzenie szkoleń dla rolników i innych mieszkańców obszarów wiejskich w zakresie:
 - * rachunkowości w gospodarstwach rolnych
 - * ubiegania się o przyznanie pomocy finansowanej lub współfinansowanej ze środków pochodzących z funduszy Unii Europejskiej lub innych instytucji krajowych lub zagranicznych
 - * modernizacji gospodarstw rolnych, poprawy jakości artykułów rolno-spożywczych i ich przetwórstwa oraz wzmocnienia pozycji rolników na rynku
 - * zarządzania gospodarstwem rolnym
- udzielanie pomocy rolnikom i innym mieszkańcom obszarów wiejskich w zakresie sporządzania dokumentacji niezbędnej do uzyskania pomocy finansowanej lub współfinansowanej ze środków pochodzących z funduszy Unii Europejskiej lub innych instytucji krajowych lub zagranicznych
- prowadzenie analiz rynku artykułów rolno-spożywczych i środków produkcji oraz gromadzenie i upowszechnianie informacji rynkowych w tym zakresie
- prowadzenie ksiąg rachunkowych i dokumentacji niezbędnej w rachunkowości w gospodarstwach rolnych
- prowadzenie kursów przygotowujących do uzyskania tytułów kwalifikacyjnych w zawodach przydatnych do prowadzenia działalności rolniczej
- organizowanie targów, wystaw, pokazów, konferencji i innych przedsięwzięć upowszechniających wiedzę rolniczą, tradycyjne i nowe technologie i promujących żywność naturalną, tradycyjną i innowacyjną.
- sporządzanie:
 - * opracowań oceny możliwości inwestycyjnych gospodarstw rolnych
 - * analiz i opracowań ekonomicznych, finansowych i technologicznych
 - * oceny użyteczności maszyn rolniczych
- wypełnianie wniosków lub innych dokumentów niezbędnych do ubiegania się o przyznanie pomocy finansowanej lub współfinansowanej ze środków pochodzących z funduszy Unii Europejskiej lub innych instytucji krajowych i zagranicznych

Planowane zadania w 2011 r.:

- przeprowadzenie szkoleń nt.:
 - * rachunkowości w gospodarstwach rolnych z wykorzystaniem FADN
 - * wsparcia finansowego rolnictwa i obszarów wiejskich ze środków krajowych i UE: PROW na lata 2007-2013, płatności bezpośrednie w kampanii 2011
 - * korzystania z usług doradczych a wymagania wzajemnej zgodności
 - * kredytów preferencyjnych z dopłatami ARiMR do oprocentowania
 - * oceny i analizy opłacalności przedsięwzięć inwestycyjnych w gospodarstwach rolnych
 - * ubezpieczeń i podatków w rolnictwie
 - * zmian w zasadach funkcjonowania podatku VAT
 - * form prawnych prowadzenia działalności rolniczej
 - * grup producentów rolnych
 - * zastosowania komputera i wybranych programów komputerowych w procesie zarządzania gospodarstwem rolnym (realizacja projektu szkoleniowego po uzyskaniu akceptacji przez FAPA)

- organizacja konferencji/seminariów nt.:
 - * podsumowania systemu Polski FADN w 2011 r. w województwie warmińsko-mazurskim
 - * zasad przyznawania płatności bezpośrednich w kampanii 2011
 - * wykorzystania programów komputerowych w skutecznym zarządzaniu gospodarstwem rolnym
- organizacja wyjazdów szkoleniowych z udziałem rolników i doradców na targi lokalne, regionalne, krajowe i zagraniczne
- organizacja kursu przygotowującego do uzyskania tytułu kwalifikacyjnego w zawodzie przydatnym do prowadzenia działalności rolniczej (zawód rolnik) oraz kursów operatorów kombajnów zbożowych
- świadczenie doradztwa indywidualnego dot.:
 - * rachunkowości rolnej Polski FADN
 - * wsparcia finansowego rolnictwa i obszarów wiejskich ze środków krajowych i UE: PROW na lata 2007-2013, płatności bezpośrednie w kampanii 2011
 - * pomocy de minimis w rolnictwie
 - * kredytów preferencyjnych z dopłatami ARiMR do oprocentowania
 - * kalkulacji rolniczych
 - * informacji rynkowej
 - * doradztwa socjalno-bytowego (w tym: VAT w rolnictwie, podatki, ubezpieczenia)
 - * grup producentów rolnych
- organizacja stoisk doradczych W-MODR podczas lokalnych przedsięwzięć związanych z rolnictwem i obszarami wiejskimi
- współorganizacja konkursów (m.in. Agroliga) oraz organizacja olimpiady wiedzy rolniczej jako przedsięwzięć promujących osiągnięcia mieszkańców obszarów wiejskich
- organizacja III Wiosennych Targów Ogrodniczych „Pamiętajcie o ogrodach” oraz „Wystawy Rolniczej”
- publikowanie notatek informacyjnych (artykułów, ulotek, broszur) nt.:
 - * przejścia rolnika ryczałtowego na rozliczenie się z podatkiem VAT na zasadach ogólnych na podstawie gospodarstw rolnych uczestniczących w Polskim FADN w województwie warmińsko-mazurskim
 - * bieżących informacji o PROW na lata 2007-2013
 - * wsparcia finansowego rolnictwa i obszarów wiejskich ze środków krajowych i UE
 - * zasad sprzedaży i dzierżawy gruntów przez ANR
 - * polskiego rolnictwa i leśnictwa w liczbach
 - * problemów socjalno-bytowych i prawnych mieszkańców obszarów wiejskich
 - * grup producentów rolnych
 - * notowań cenowych
 - * dostępnych programów komputerowych wspierających zarządzanie gospodarstwem rolnym
- utworzenie 19 grup producentów rolnych
- prowadzenie ksiąg rachunkowych w systemie Polski FADN
- wykonanie opracowań oceny możliwości inwestycyjnych gospodarstw rolnych, analiz ekonomicznych, finansowych i technologicznych oraz ocen użyteczności maszyn rolniczych

- wypełnianie wniosków i innych dokumentów niezbędnych do ubiegania się o przyznanie pomocy finansowanej lub współfinansowanej ze środków pochodzących z funduszy Unii Europejskiej lub innych instytucji krajowych lub zagranicznych (m.in. PROW na lata 2007-2013, oś 1 i oś 2 (oprócz programu rolnośrodowiskowego), płatności bezpośrednie)

Priorytet 3 - działania na rzecz poprawy efektywności produkcji i standaryzacji produktu rolniczego w konwencjonalnym systemie produkcji rolniczej, ze szczególnym uwzględnieniem wymagań ochrony środowiska realizowany będzie poprzez następujące działania:

- prowadzenie szkoleń dla rolników i innych mieszkańców obszarów wiejskich w zakresie:
 - * stosowania nowoczesnych metod agrotechnicznych, hodowli oraz przetwórstwa rolno-spożywczego
 - * rozwiązywania problemów technologicznych i organizacyjno-ekonomicznych gospodarstw rolnych
- prowadzenie działalności informacyjnej wspierającej rozwój produkcji rolniczej
- upowszechnianie metod produkcji rolniczej i stylu życia przyjaznych dla środowiska
- prowadzenie analiz przemian w zakresie poziomu i jakości produkcji rolniczej i funkcjonowania gospodarstw rolnych tradycyjnych i innowacyjnych oraz upowszechnianie wyników tych analiz w pracy doradczej

Planowane zadania w 2011 r.:

- przeprowadzenie wdrożeń w zakresie:
 - * zastosowania ekstraktów roślinnych w zwalczaniu *Plasmodiophora brassicae*
 - * zastosowania innowacyjnych technologii w zakresie stymulowania wzrostu produkcji materiału zarybieniowego oraz poprawy jego jakości
- przeprowadzenie demonstracji w zakresie:
 - * technologii uprawy strączkowych grubonasiennych
 - * integrowanej produkcji zbóż, rzepaku, ziemniaka
 - * trwałych użytków zielonych
 - * sadownictwa i warzywnictwa
 - * produkcji mleka
 - * chowu i hodowli:
 - + trzody chlewnej
 - + bydła mięsnego
 - + koni
 - + owiec i kóz
- przeprowadzenie pokazów dot.:
 - * produkcji sianokiszonki
 - * zbioru i konserwacji kukurydzy
 - * szacowania szkód łowieckich w ziemniakach i kukurydzy
 - * próby kręconej siewnika
 - * kalibracji opryskiwaczy polowych
 - * cięcia i formowania drzew owocowych
 - * higienicznego doju mleka
 - * utrzymania krów w oborze wolnostanowiskowej
 - * zwalczania much i gryzoni w budynkach inwentarskich

- przeprowadzenie szkoleń nt.:

- * technologii uprawy zbóż, rzepaku, ziemniaków
- * integrowanej ochrony i nawożenia na przykładzie wybranej rośliny
- * racjonalnego użytkowania łąk i pastwisk
- * uprawy roślin na cele energetyki
- * stosowania środków ochrony roślin przy użyciu opryskiwaczy
- * obrotu i konfekcjonowania środków ochrony roślin
- * zasad organizacji stada bydła mlecznego, żywienia i rozrodu
- * technologii produkcji
 - + świń ras: wbp, pbz, duroc, hampshire oraz krzyżówek tych ras
 - + mleka

- organizacja konferencji/seminariów nt.:

- * podstawowych zasad i wymogów integrowanej produkcji zbóż
- * integrowanej produkcji jako metody ograniczającej stosowanie chemicznych i biologicznych środków ochrony roślin
- * renowacji trwałych użytków zielonych
- * ekonomiczno-technologicznych problemów produkcji ziemniaka
- * roślin energetycznych w produkcji rolniczej
- * gospodarki wodnej na obszarach wiejskich, w tym melioracji
- * produkcji żywca wieprzowego wysokiej jakości z uwzględnieniem ochrony środowiska
- * zrównoważonego rozwoju sektora rybackiego

- organizacja wyjazdów szkoleniowych na demonstracje, dni pola, targi i pokazy rolnicze

- świadczenie doradztwa indywidualnego dot.:

- * nowości technologicznych w produkcji roślinnej, zwierzęcej, ogrodniczej
- * ochrony środowiska, w tym wód i użytków rolnych
- * rybactwa

- prowadzenie monitoringu przebiegu prac żniwnych

- współorganizacja konkursów (m.in. Farmer Roku, Plebiscyt na najlepszego producenta i hodowcę trzody chlewnej, Bezpieczne gospodarstwo rolne) jako przedsięwzięć promujących osiągnięcia mieszkańców obszarów wiejskich

- publikowanie notatek informacyjnych (artykułów, ulotek, broszur) nt.:

- * uprawy łubinu wąskolistnego
- * charakterystyki nowych odmian ziemniaków
- * zasad integrowanej produkcji
- * renowacji trwałych użytków zielonych
- * uprawy roślin na cele energetyczne
- * ochrony środowiska
- * działań wodnośrodowiskowych
- * zrównoważonej gospodarki żywymi zasobami wód
- * chowu i hodowli bydła ras mięsnych w gospodarstwie rolnym

- * rozrodu bydła mlecznego i mięsnego
 - * obór wolnostanowiskowych dla bydła
 - * żywienia trzody chlewnej
 - * etycznych i prawnych aspektów ochrony dobrostanu zwierząt
- wypełnianie wniosków o dopłaty do materiału siewnego
 - wykonywanie badań stanu technicznego opryskiwaczy polowych

Priorytet 4 – działania na rzecz poprawy efektywności produkcji i standaryzacji produktu rolniczego w sektorze żywności naturalnej i tradycyjnej realizowany będzie poprzez następujące działania:

- prowadzenie szkoleń dla rolników i innych mieszkańców obszarów wiejskich w zakresie:
 - * wytwarzania surowców do produkcji żywności naturalnej i tradycyjnej
 - * przetwórstwa produktów naturalnych i tradycyjnych
 - * promocji produktów naturalnych i tradycyjnych
- współdziałanie w realizacji zadań wynikających z programów rolno-środowiskowych oraz programów działań mających na celu ograniczenie odpływu azotu ze źródeł rolniczych
- sporządzanie:
 - * planów nawozowych lub planów przechowalnictwa nawozów naturalnych
 - * planów rolno-środowiskowych
 - * planów przestawienia gospodarstwa rolnego na produkcję metodami ekologicznymi lub planów produkcji w gospodarstwach ekologicznych

Planowane zadania w 2011 r.:

- przeprowadzenie wdrożeń w zakresie:
 - * zwalczania szkodników glebowych w uprawach rolniczych i warzywach gruntowych
- przeprowadzenie demonstracji w zakresie:
 - * efektywności ekonomicznej technologii uprawy zbóż i rzepaku w ramach pakietu 1 programu rolnośrodowiskowego
 - * technologii uprawy pszenicy płaskurki i orkisz w gospodarstwie
 - * wpływu uprawy międzyplonów na uprawę roślin następczych w ramach pakietu 8 programu rolnośrodowiskowego
 - * produkcji miodu
- przeprowadzenie pokazów dot.:
 - * chowu i hodowli rustykalnych ras:
 - + bydła mlecznego (nizinna czarno-biała i polska czerwona)
 - + świń (wielka biała polska, polska biała zwisłoucha, złotnicka biała i złotnicka pstra)
 - + owiec (wrzosówka, pomorska, kamieniecka)
 - + drób (gęsi, kaczki, indyki, kury i przepiórki)
 - * higienicznego pozyskiwania miodu
- realizacja monitoringu zgnilca złośliwego-amerykańskiego w pniach pszczelich metodą identyfikacji przetrwalników *Bacillus larvae* w miodzie (po otrzymaniu dofinansowania z WFOSiGW)
- przeprowadzenie szkoleń nt.:
 - * roślin motylkowych drobnonasiennych w gospodarstwie ekologicznym
 - * roli płodozmianu w gospodarstwie ekologicznym
 - * wytwarzania w gospodarstwie rolnym surowców do produkcji żywności naturalnej i tradycyjnej oraz ich sprzedaży bezpośredniej
 - * programu rolnośrodowiskowego i dokumentacji rolnośrodowiskowej w gospodarstwie ekologicznym
- organizacja konferencji/seminariów nt.:

- * roślin motylkowych w gospodarstwie rolnym
- * zwalczania agrofagów glebowych
- * wymagań prawnych w zakresie sanitarno-weterynaryjnym, podatkowym oraz standardów jakości przy wytwarzaniu surowców na potrzeby produkcji żywności naturalnej i tradycyjnej w województwie warmińsko-mazurskim (*seminarium dla doradców*)
 - * wytwarzania surowców do produkcji żywności naturalnej i tradycyjnej oraz ich sprzedaż bezpośrednia
 - * świadomości ekologicznej a życia codziennego
 - * gospodarowania na obszarach Natura 2000 w świetle planów zadań ochronnych
 - * zmian w regulacjach prawnych dotyczących programu rolnośrodowiskowego
 - * chowu, hodowli i użytkowania koni w województwie warmińsko-mazurskim
- organizacja wyjazdów szkoleniowych z udziałem rolników i doradców do najlepszych gospodarstw ekologicznych, gospodarstw produkujących surowce do produkcji żywności naturalnej i tradycyjnej
- świadczenie doradztwa indywidualnego dot.:
 - * rolnictwa tradycyjnego
 - * programów rolnośrodowiskowych
 - * sprzedaży bezpośredniej surowców do produkcji żywności naturalnej i tradycyjnej
 - * pszczelarstwa
- współorganizacja konkursów (m.in. Najlepsze gospodarstwo ekologiczne, konkursy wiedzy o produktach naturalnych i tradycyjnych) jako przedsięwzięć promujących osiągnięcia mieszkańców obszarów wiejskich
- publikowanie notatek informacyjnych (artykułów, ulotek, broszur) nt.:
 - * wybranych szkodników glebowych i ich zwalczania
 - * płatności dla obszarów Natura 2000
 - * rolnictwa ekologicznego
 - * wytwarzania w gospodarstwie rolnym surowców do produkcji żywności naturalnej i tradycyjnej oraz ich sprzedaży bezpośredniej
 - * najważniejszych chorób pszczół i sposobów ich eliminowania
- realizacja pilotażowego programu podjęcia przez grupę gospodarstw rolnych produkcji surowców na potrzeby wytwarzania żywności naturalnej i tradycyjnej oraz ich sprzedaży bezpośredniej
- utworzenie bazy danych o gospodarstwach rolnych wytwarzających surowce do produkcji żywności naturalnej i tradycyjnej
- sporządzanie planów rolnośrodowiskowych oraz planów przestawiania gospodarstwa rolnego na produkcję metodami ekologicznymi lub planów produkcji w gospodarstwach ekologicznych

Priorytet 5 - *wspieranie doradcze, informacyjne i edukacyjne mieszkańców wsi w zakresie kreowania przemian służących rozwojowi obszarów wiejskich oraz poprawie warunków i jakości życia na wsi realizowany będzie poprzez następujące działania:*

- prowadzenie szkoleń dla rolników i innych mieszkańców obszarów wiejskich w zakresie:
 - * rozwoju przedsiębiorczości na obszarach wiejskich
 - * unowocześniania wiejskiego gospodarstwa domowego
- prowadzenie działalności w zakresie podnoszenia kwalifikacji zawodowych rolników i innych mieszkańców obszarów wiejskich
- działanie na rzecz zachowania dziedzictwa kulturowego i przyrodniczego wsi
- upowszechnianie rozwoju agroturystyki i turystyki wiejskiej oraz prowadzenie promocji wsi jako atrakcyjnego miejsca wypoczynku
- prowadzenie działalności promocyjnej gospodarstw rolnych, w szczególności agroturystycznych

Planowane zadania w 2011 r.:

- przeprowadzenie szkoleń nt.:
 - * podstaw przedsiębiorczości z uwzględnieniem form prawnych prowadzenia działalności pozarolniczej; kroki postępowania przy zakładaniu własnej firmy
 - * alternatywnych źródeł energii i ich zastosowania (realizacja projektu szkoleniowego po uzyskaniu akceptacji przez FAPA)
 - * poprawy usług turystycznych na wsi
 - * ochrony i pielęgnacji dziedzictwa kulturowego na Warmii i Mazurach
 - * przygotowania gospodarstw do świadczenia usług w ramach działalności agroturystycznej
 - * wsparcia finansowego rolnictwa i obszarów wiejskich ze środków krajowych i UE, m.in. działania PROW na lata 2007-2013 - różnicowanie w kierunku działalności nierolniczej, tworzenie i rozwój mikroprzedsiębiorstw
- organizacja konferencji/seminariów nt.:
 - * rozwoju przedsiębiorczości na obszarach wiejskich w wyniku wykorzystania unijnego wsparcia
 - * rozwoju przedsiębiorczości na przykładzie sześciu powiatów województwa warmińsko-mazurskiego
 - * zastosowania ziół w żywieniu człowieka
- organizacja wyjazdów szkoleniowych z udziałem rolników i doradców do gospodarstw wykorzystujących odnawialne źródła energii
- organizacja kursów organizacji usług agroturystycznych
- świadczenie doradztwa indywidualnego dot.:
 - * rozwoju przedsiębiorczości na obszarach wiejskich
 - * alternatywnych kierunków produkcji w gospodarstwach
 - * odnawialnych źródeł energii
 - * działalności agroturystycznej i turystyki wiejskiej w zakresie promocji żywności naturalnej i tradycyjnej
 - * zachowania dziedzictwa kulturowego
 - * zdrowego stylu życia mieszkańców wsi
 - * estetyzacji wsi i gospodarstw

* wsparcia finansowego rolnictwa i obszarów wiejskich ze środków krajowych i UE, m.in. działania PROW na lata 2007-2013 - różnicowanie w kierunku działalności nierolniczej, tworzenie i rozwój mikroprzedsiębiorstw

- przeprowadzenie pokazów dot.:

* rękodzieła ludowego

* dawnych sprzętów gospodarstwa domowego

* przetwarzania surowców i przygotowania potraw w gospodarstwie domowym

- współorganizacja konkursów (m.in. Zielone Lato, Sposób na sukces, Czysta i Piękna zagroda – estetyczna wieś) jako przedsięwzięć promujących osiągnięcia mieszkańców obszarów wiejskich

- publikowanie notatek informacyjnych (artykułów, ulotek, broszur) nt.:

* przedsiębiorczości na obszarach wiejskich

* mikroprzedsiębiorstw na terenach wiejskich – możliwości rozwoju i zakładania firmy

* rozwoju agroturystyki i turystyki wiejskiej w województwie warmińsko-mazurskim

* zakresu działalności stowarzyszeń agroturystycznych działających na Warmii i Mazurach

* przepisów kulinarnych Warmii i Mazur

* twórczości Kół Gospodyń Wiejskich regionu Warmii i Mazur

* wiejskiego gospodarstwa domowego, w tym: zapobieganie chorobom cywilizacyjnym, estetyka zagrody

* ryb w żywieniu człowieka

* unijnych i krajowych instrumentów wsparcia działalności agroturystycznej

- przygotowanie i realizacja projektów współpracy międzyregionalnej i międzynarodowej

- wypełnianie wniosków i innych dokumentów niezbędnych do ubiegania się o przyznanie pomocy finansowanej lub współfinansowanej ze środków pochodzących z funduszy Unii Europejskiej lub innych instytucji krajowych lub zagranicznych (m.in. PROW na lata 2007-2013, oś 3)

Działania Priorytetu 6 - udział w systemie doradztwa, edukacji i informacji, o zasięgu regionalnym i krajowym realizowany będzie poprzez następujące działania:

- programowanie i organizacja doskonalenia kadry doradczej W-MODR
- prowadzenie działalności wydawniczej, poligraficznej, innej szkoleniowej
- prowadzenie wymiany doświadczeń w zakresie doradztwa rolniczego z wybranymi krajami UE oraz kandydującymi do UE

Planowane zadania w 2011 r.:

- udział doradców w systemie szkoleń (w tym: e-learning) w zakresie metodyki, zadań doradztwa rolniczego oraz zrównoważonego rozwoju obszarów wiejskich doskonalących ich wiedzę i umiejętności
- redagowanie miesięcznika W-MODR pt. „Bieżące Informacje”
- publikowanie notatek informacyjnych (artykułów, ulotek, broszur) nt.:
 - * informacji dla beneficjentów projektów w ramach PO Kapitał Ludzki na lata 2007-2013
 - * rozwoju osobistego doradcy rolniczego
- organizacja konkursu pn. „Młody lektor W-MODR” oraz „Doradca Roku 2011”
- przeprowadzenie projektu szkoleniowego pn. „Kontynuacja wspierania służb doradztwa rolniczego na Ukrainie w upowszechnianiu polskich i europejskich doświadczeń w zakresie rozwoju produkcji rolnej i aktywizacji społeczności lokalnych na rzecz poprawy warunków życia na wsi” (realizacja projektu po uzyskaniu akceptacji MSZ)
- realizacja projektu pn. „Wprowadzenie e-usług publicznych dla mieszkańców obszarów wiejskich Warmii i Mazur oraz Powiśla poprzez budowę systemu informatycznego Warmińsko-Mazurskiego Ośrodka Doradztwa Rolniczego w Olsztynie” (dofinansowanie ze środków Regionalnego Programu Operacyjnego Warmia i Mazury na lata 2007-2013)

V. Wskaźniki

1. Wskaźniki dla celu głównego W-MODR

Cel główny W-MODR

Celem funkcjonowania Warmińsko-Mazurskiego Ośrodka Doradztwa Rolniczego w Olsztynie jest prowadzenie doradztwa rolniczego obejmującego działania w zakresie rolnictwa, rozwoju wsi, rynków rolnych oraz wiejskiego gospodarstwa domowego, mające na celu poprawę poziomu dochodów rolniczych oraz podnoszenie konkurencyjności rynkowej gospodarstw rolnych, wspieranie zrównoważonego rozwoju obszarów wiejskich, a także podnoszenie poziomu kwalifikacji zawodowych rolników i innych mieszkańców obszarów wiejskich.

Wskaźniki główne:

- liczba uczestników oferowanych form szkoleniowych w przeliczeniu na 1000 gospodarstw rolnych wg GUS i ARiMR
- liczba udzielonych konsultacji i odbytych wizyt w gospodarstwach w przeliczeniu na 1000 gospodarstw rolnych wg GUS i ARiMR
- nakład wydawnictw W-MODR w przeliczeniu na 1000 gospodarstw rolnych wg GUS i ARiMR
- liczba odwiedzin strony internetowej W-MODR w przeliczeniu na 1000 gospodarstw rolnych wg GUS i ARiMR

2. Wskaźniki dla celów strategicznych pracy doradczej w 2011 r.

PRIORYTET 1 - informowanie i edukacja rolników i innych mieszkańców obszarów wiejskich w zakresie zagadnień Wspólnej Polityki Rolnej Unii Europejskiej, ze szczególnym uwzględnieniem zasad wzajemnej zgodności w gospodarstwie rolnym (*cross-compliance*)

Cel strategiczny - podnoszenie, aktualizacja, ugruntowanie wśród rolników i innych mieszkańców obszarów wiejskich wiedzy w zakresie zagadnień Wspólnej Polityki Rolnej Unii Europejskiej, ze szczególnym uwzględnieniem zasad wzajemnej zgodności w gospodarstwie rolnym (*cross-compliance*)

Wskaźniki:

- liczba uczestników oferowanych form szkoleniowych w ramach priorytetu 1 w przeliczeniu na 1000 gospodarstw rolnych wg GUS i ARiMR
- liczba udzielonych konsultacji i odbytych wizyt w gospodarstwach w ramach priorytetu 1 w przeliczeniu na 1000 gospodarstw rolnych wg GUS i ARiMR
- procent kompleksowych ocen gospodarstw i ocen bhp pod kątem spełniania minimalnych wymagań wzajemnej zgodności i bhp sporządzonych przez doradców W-MODR w ogólnej liczbie wykonanych ocen w województwie warmińsko-mazurskim
- liczba kompleksowych ocen gospodarstw i ocen bhp pod kątem spełniania minimalnych wymagań wzajemnej zgodności i bhp sporządzonych przez doradców W-MODR w przeliczeniu na 1000 gospodarstw rolnych wg GUS i ARiMR

PRIORYTET 2 - kreatywne oddziaływanie doradcze na przemiany zachodzące w rolnictwie i jego otoczeniu służące rozwojowi gospodarstw rolnych i przygotowaniu ich do funkcjonowania na rynkach krajowych i zagranicznych

Cel strategiczny – poprawa konkurencyjności sektora rolnego, poprawa środowiska naturalnego i obszarów wiejskich

Wskaźniki:

- liczba uczestników oferowanych form szkoleniowych w ramach priorytetu 2 w przeliczeniu na 1000 gospodarstw rolnych wg GUS i ARiMR
- liczba udzielonych konsultacji i odbytych wizyt w gospodarstwach w ramach priorytetu 2 w przeliczeniu na 1000 gospodarstw rolnych wg GUS i ARiMR
- szacunkowa liczba osób zwiedzających III Wiosenne Targi Ogrodnicze „Pamiętajcie o ogrodach” i „Wystawę Rolniczą” w przeliczeniu na 1000 mieszkańców województwa warmińsko-mazurskiego
- procent gospodarstw rolnych w województwie warmińsko-mazurskim prowadzących księgi rachunkowe w systemie Polski FADN
- liczba opracowań oceny możliwości inwestycyjnych gospodarstw rolnych, analiz ekonomicznych, finansowych i technologicznych oraz ocen użyteczności maszyn rolniczych wykonanych przez doradców W-MODR w przeliczeniu na 1000 gospodarstw rolnych wg GUS i ARiMR
- procent wniosków o przyznanie płatności bezpośrednich wypełnionych przez doradców W-MODR w ogólnej liczbie złożonych przez rolników wniosków
- wnioskowana przez rolników, po wypełnieniu niezbędnej dokumentacji przez doradców W-MODR, kwota wsparcia w ramach działań PROW na lata 2007-2013; oś 1 i oś 2 (oprócz programu rolnośrodowiskowego) w przeliczeniu na gospodarstwo rolne

PRIORYTET 3 – działania na rzecz poprawy efektywności produkcji i standaryzacji produktu rolniczego w konwencjonalnym systemie produkcji rolniczej, ze szczególnym uwzględnieniem wymagań ochrony środowiska

Cel strategiczny - poprawa efektywności produkcji i standaryzacja produktu rolniczego w konwencjonalnym systemie produkcji rolniczej

Wskaźniki:

- liczba uczestników oferowanych form szkoleniowych w ramach priorytetu 3 w przeliczeniu na 1000 gospodarstw rolnych wg GUS i ARiMR
- liczba udzielonych konsultacji i odbytych wizyt w gospodarstwach w ramach priorytetu 3 w przeliczeniu na 1000 gospodarstw rolnych wg GUS i ARiMR
- liczba uczestników szkoleń praktycznych na bazie demonstracji w przeliczeniu na 1000 gospodarstw rolnych wg GUS i ARiMR
- liczba przeszkolonych osób w zakresie stosowania środków ochrony roślin przy użyciu opryskiwaczy w przeliczeniu na 1000 posiadaczy opryskiwaczy
- procent badań stanu technicznego opryskiwaczy polowych wykonanych przez W-MODR w ogólnej liczbie zewidencjonowanych w województwie warmińsko-mazurskim opryskiwaczy polowych

PRIORYTET 4 - działania na rzecz poprawy efektywności produkcji i standaryzacji produktu rolniczego w sektorze żywności naturalnej i tradycyjnej

Cel strategiczny - wzrost poziomu wiedzy doradców i rolników w zakresie standaryzacji produktu rolniczego w sektorze żywności naturalnej i tradycyjnej

Wskaźniki:

- liczba uczestników oferowanych form szkoleniowych w ramach priorytetu 4 w przeliczeniu na 1000 gospodarstw rolnych wg GUS i ARiMR
- liczba udzielonych konsultacji i odbytych wizyt w gospodarstwach w ramach priorytetu 4 w przeliczeniu na 1000 gospodarstw rolnych wg GUS i ARiMR
- liczba gospodarstw rolnych uprawiających rustykalne odmiany roślin oraz prowadzących chów i hodowlę rustykalnych ras zwierząt w przeliczeniu na 1000 gospodarstw rolnych wg GUS i ARiMR
- liczba gospodarstw rolnych produkujących surowce do produkcji żywności naturalnej, tradycyjnej i ekologicznej w przeliczeniu na 1000 gospodarstw rolnych wg GUS i ARiMR
- procent rolników realizujących programy rolnośrodowiskowe przy współpracy doradców W-MODR (w podziale na pakiety programu rolnośrodowiskowego) w ogólnej liczbie gospodarstw rolnych wg GUS i ARiMR
- wnioskowana przez rolników, po wypełnieniu niezbędnej dokumentacji przez doradców W-MODR, kwota wsparcia w ramach działania PROW na lata 2007-2013 program rolnośrodowiskowy w przeliczeniu na gospodarstwo rolne

PRIORYTET 5 - wspieranie doradcze, informacyjne i edukacyjne mieszkańców wsi w zakresie kreowania przemian służących rozwojowi obszarów wiejskich oraz poprawie warunków i jakości życia na wsi

Cel strategiczny - poprawa warunków i jakości życia na wsi

Wskaźniki:

- liczba uczestników oferowanych form szkoleniowych w ramach priorytetu 5 w przeliczeniu na 1000 gospodarstw rolnych wg GUS i ARiMR
- liczba udzielonych konsultacji i odbytych wizyt w gospodarstwach w ramach priorytetu 5 w przeliczeniu na 1000 gospodarstw rolnych wg GUS i ARiMR
- liczba odwiedzin wortalu agroturystycznego W-MODR w przeliczeniu na 100 gospodarstw stanowiących bazę wortalu
- wnioskowana przez rolników, po wypełnieniu niezbędnej dokumentacji przez doradców W-MODR, kwota wsparcia w ramach działań PROW na lata 2007-2013; oś 3, w przeliczeniu na gospodarstwo rolne

PRIORYTET 6 - udział w systemie doradztwa, edukacji i informacji, o zasięgu regionalnym i krajowym

Cel strategiczny - wzrost poziomu świadczenia i dostępności usług doradczych

Wskaźniki:

- liczba pracowników W-MODR biorących udział w formach doskonalących ich wiedzę i umiejętności w przeliczeniu na 100 pracowników W-MODR
- ilość tytułów wydawnictw W-MODR

Część tabelaryczna

1

Zaplanowane zadania w układzie tematycznym wyspecyfikowane wg rodzaju podejmowanej przez Ośrodek działalności (upowszechnieniowej, szkoleniowej, doradczej, promocyjnej, informacyjnej, komercyjnej oraz doskonalącej kadrę własną)

DZIAŁALNOŚĆ UPOWSZECHNIENIOWA			
Lp.	Metoda/Temat	Liczba	Nadzór
I.	Wdrożenia:	4	
1	Zastosowanie ekstraktów roślinnych w zwalczaniu Plasmodiophora brassicae - sprawcy kiły kapusty (Instytut Warzywnictwa w Skierniewicach)	1	SPZDR/Kierownik PZDR
2	Zwalczanie szkodników glebowych w uprawach rolniczych i warzywach gruntowych (Instytut Ochrony Roślin w Poznaniu)	1	SPZDR/Kierownik PZDR
3	Wpływ zastosowania innowacyjnych technologii w zakresie stymulowania wzrostu produkcji materiału zarybieniowego oraz poprawę jego jakości	2	DSP/Kierownik PZDR
II.	Demonstracje:	133	
	Technologia uprawy zbóż:	34	
	Efektywność ekonomiczna technologii uprawy pszenicy w ramach pakietu 1 (rolnictwo zrównoważone)	17	
	Efektywność ekonomiczna technologii uprawy jęczmienia w ramach pakietu 1 (rolnictwo zrównoważone)	1	
1	Wpływ integrowanej technologii produkcji pszenic jakościowych na wysokość i jakość plonu	8	DSP/SPR/Kierownik PZDR
	Wpływ integrowanej technologii produkcji zbóż chlebowych na wysokość i jakość plonu	4	
	Wpływ integrowanej technologii produkcji jęczmienia na przydatność dla przetwórstwa spożywczego	2	
	Prawidłowa technologia uprawy orkiszu w gospodarstwie ekologicznym	2	
	Prawidłowa technologia uprawy pszenicy płaskurki w gospodarstwie ekologicznym	1	
	Technologia uprawy rzepaku:	17	
2	Efektywność ekonomiczna technologii uprawy rzepaku ozimego w ramach pakietu 1 (rolnictwo zrównoważone)	9	DSP/SPR/Kierownik PZDR
	Wpływ integrowanej technologii produkcji rzepaku ozimego na wysokość i jakość plonu	8	
3	Technologia uprawy strączkowych:	5	DSP/SPR/Kierownik PZDR
	Wpływ uprawy roślin strączkowych grubonasiennych na plonowanie roślin następczych	5	PZDR
4	Technologia uprawy ziemniaka:	10	DSP/SPR/Kierownik PZDR
	Wpływ integrowanej technologii produkcji ziemniaka jadalnego na wysokość i jakość plonu	10	PZDR
5	Trwale użytki zielone:	12	SPR/Kierownik PZDR
	Wzrost wydajności i jakości plonu zielonej masy poprzez renowację trwałych użytków zielonych	12	PZDR
6	Technologia uprawy kukurydzy:	9	SPR/Kierownik PZDR
	Wpływ integrowanej technologii uprawy kukurydzy na wysokość i jakość plonu	9	PZDR
7	Międzyplony:	17	DSP/SPR/Kierownik PZDR
	Wpływ międzyplonów na poprawę plonowania roślin następczych w pakiecie 8 (ochrona gleb i wód)	17	PZDR
8	Sadownictwo i warzywnictwo:	9	SPZDR/Kierownik PZDR
	Wpływ zastosowania pułapek feromonowych na poprawę cech jakościowych owoców i warzyw	9	PZDR
9	Produkcja żywca wieprzowego:	8	SPR/Kierownik PZDR
	Wpływ krzyżowania towarowego trzody chlewnej na poprawę mięsności	6	PZDR
	Wpływ zbilansowanych dawek pokarmowych dla tuczników na efektywność produkcji	2	

DZIAŁALNOŚĆ UPOWSZECHNIENIOWA			
Lp.	Metoda/Temat	Liczba	Nadzór
	Produkcja mleka:	6	
10	Wpływ zastosowania pełnoporcjowego żywienia (TMR) na wydajność mleczną krów	3	SPR/Kierownik PZDR
	Wpływ zastosowania zbilansowanego systemu żywienia na wydajność mleczną krów	3	
	Produkcja bydła mięsnego:	1	SPR/Kierownik PZDR
11	Efektywność zastosowania makuchu rzepakowego w żywieniu młodego bydła opasowego	1	
	Chów i hodowla koni:	2	SPR/Kierownik PZDR
12	Wpływ zbilansowanego żywienia na poprawę kondycji i zdrowotności koni	2	
	Chów i hodowla owiec i kóz:	1	SPR/Kierownik PZDR
13	Odchów jagniąt	1	
	Produkcja miodu:	2	SPR/Kierownik PZDR
14	Wpływ zwalczania warrozy na wydajność miodu z ula	2	
	III. Pokazy:	123	
1	Najnowsze technologie produkcji sianokiszonki (np. silopac, rękawy foliowe)	20	SPR/Kierownik PZDR
2	Zbiór i konserwacja kukurydzy na CCM	2	SPR/Kierownik PZDR
3	Higieniczny dój mleka	13	SPR/Kierownik PZDR
4	Utrzymanie krów mlecznych w oborze wolnostanowiskowej	6	SPR/Kierownik PZDR
5	Chów i hodowla rustykalnych ras bydła mlecznego zgodnie z tradycją i zachowaniem dobrostanu (rasa ncb i pc)	1	SPR/Kierownik PZDR
6	Chów i hodowla rustykalnych ras świń zgodnie z tradycją i zachowaniem dobrostanu (rasa wbp, pbz, złotnicka biała, złotnicka pstra)	1	SPR/Kierownik PZDR
7	Chów i hodowla rustykalnych ras owiec zgodnie z tradycją i zachowaniem dobrostanu (rasa wrzosówka, pomorska, kamieniecka)	1	SPR/Kierownik PZDR
8	Hodowla rustykalnych ras drobiu (gęsi, kaczki, indyki, kury, przepiórki) zgodnie z tradycją i zachowaniem dobrostanu	1	SPR/Kierownik PZDR
9	Zwalczanie much i gryzoni w budynkach inwentarskich	11	SPR/Kierownik PZDR
10	Próba kręcona siewnika	3	DSP/SPR/Kierownik PZDR
11	Kalibracja opryskiwacza polowego	32	SPR/Kierownik PZDR
12	Cięcie i formowanie drzew owocowych	4	SPZDR/Kierownik PZDR
13	Higieniczne pozyskiwanie miodu	4	SPR/Kierownik PZDR
14	Rękodzieło ludowe	6	SWGDKierownik PZDR
15	Potraw kuchni warmińsko-mazurskiej	7	SWGDKierownik PZDR
16	Dawne sprzęty gospodarstwa domowego	4	SWGDKierownik PZDR

DZIAŁALNOŚĆ UPOWSZECHNIENIOWA			
Lp.	Metoda/Temat	Liczba	Nadzór
17	Szacowanie szkód łowieckich w ziemniakach	1	Kierownik PZDR Mrągowo
18	Szacowanie szkód łowieckich w kukurydzy na kiszonkę	1	Kierownik PZDR Mrągowo
IV.	Dni pola:	7	
1	Wróćkowo		Kierownik PZDR
2	Rychliki		Kierownik PZDR
3	Ruska Wieś		Kierownik PZDR
4	Bajdyty		Kierownik PZDR
5	Brożówka		Kierownik PZDR
6	Bałszyce		Kierownik PZDR
7	SHZ Sztyldak		Kierownik PZDR

DZIAŁALNOŚĆ SZKOLENIOWA						
Lp.	Metoda/Temat	Szkozenia			Liczba	Nadzór
		wiejskie	gminne	powiatowe		
I.	Szkozenia	56	307	50	413	
	Produkcja roślinna i zwierzęca					
1	Wymogi wzajemnej zgodności w obszarze: - Natura 2000 - dobra kultura rolna zgodna z wymogami ochrony środowiska - zasady bezpieczeństwa i higieny pracy	11	17	4	32	DSP/SPR/Kierownik PZDR
2	Technologia produkcji roślin zbożowych (uprawa, nawożenie i ochrona)	2	15		17	DSP/SPR/Kierownik PZDR
3	Technologia uprawy rzepaku ozimego (uprawa, nawożenie i ochrona)	2	5		7	DSP/SPR/Kierownik PZDR
4	Integrowana ochrona i nawożenie - na przykładzie wybranej rośliny	2	2	2	6	DSP/SPR/Kierownik PZDR
5	Międzyplony i uprawa roślin strączkowych jako element poprawy żyzności gleby		2		2	DSP/SPR/Kierownik PZDR
6	Dlaczego siał materiał kwalifikowany	2	2		4	DSP/SPR/Kierownik PZDR
7	Dobór roślin na poplony	1			1	DSP/SPR/Kierownik PZDR
8	Rola roślin motylkowych drobnonasiennych w ekologicznym gospodarstwie rolnym		1		1	DSP/SPR/Kierownik PZDR
9	Rola płodozmianu w gospodarstwie ekologicznym		1	1	2	DSP/SPR/Kierownik PZDR
10	Przyrodniczo-agrotechniczne czynniki warunkujące powodzenie uprawy ziemniaka		1		1	SPR/Kierownik PZDR
11	Ochrona ziemniaka przed chorobami grzybowymi i szkodnikami	1			1	SPR/Kierownik PZDR
12	Odnawialne źródła energii (w tym biomasa) - możliwości wykorzystania w gospodarstwie rolnym		5		5	DMDW/SPR/Kierownik PZDR
13	Uprawa roślin na cele energetyki		1		1	DMDW/SPR/Kierownik PZDR
14	Racjonalne użytkowanie łąk i pastwisk	1	6		7	SPR/Kierownik PZDR
15	Odnawianie trwałych użytków zielonych	3			3	SPR/Kierownik PZDR
16	Integrowana produkcja owoców na przykładzie jabłoni w sadach przydomowych		1		1	SPZDR/Kierownik PZDR
17	Ochrona kapustowatych (rzepaku, kapusty, kalafiora, brokuła) przed kiłą kapusty			1	1	SPZDR/Kierownik PZDR
18	Wymogi wzajemnej zgodności w obszarze: - zdrowie publiczne ludzi, zdrowie zwierząt, zdrowotność roślin, identyfikacja i rejestracja zwierząt	7	17	2	26	DSP/SPR/Kierownik PZDR
19	Wymogi wzajemnej zgodności w obszarze: - dobrostan zwierząt	4	19		23	DSP/SPR/Kierownik PZDR

DZIAŁALNOŚĆ SZKOLENIOWA						
Lp.	Metoda/Temat	Szkozenia			Liczba	Nadzór
		wiejskie	gminne	powiatowe		
20	Wymogi wzajemnej zgodności w obszarze: - zasady bezpieczeństwa i higieny pracy	3	3		6	DSP/SPR/Kierownik PZDR
21	Zasady organizacji stada bydła mlecznego, żywienie, rozród bydła		2	1	3	DSP/SPR/Kierownik PZDR
22	Nowoczesne technologie produkcji mleka		2		2	SPR/Kierownik PZDR
23	Żywienie, rozród i krzyżowanie towarowe trzody chlewnej		1		1	SPR/Kierownik PZDR
24	Nowoczesne technologie produkcji żywca wieprzowego		1		1	SPR/Kierownik PZDR
25	Zrównoważony rozwój sektora rybackiego		1		1	DSP/Kierownik PZDR
26	Wytwarzanie w gospodarstwie rolnym surowców do produkcji żywności naturalnej, tradycyjnej i ekologicznej oraz ich sprzedaż bezpośrednia			19	19	Kierowni PZDR/DSP/SWGD/SPZDR
Pomocowe środki finansowe						
1	Ogólne zasady przyznawania płatności bezpośrednich w kampanii 2011	12	62	3	77	DE/DP/SPR/Kierownik PZDR
2	Wsparcie finansowe rolnictwa i obszarów wiejskich ze środków krajowych i Unii Europejskiej: PROW 2007-2013 - wybrane działania		7	1	8	DP/Kierownik PZDR
3	Korzystanie z usług doradczych a wymogi wzajemnej zgodności	2	22	2	26	DP/Kierownik PZDR
4	Program Rolnośrodowiskowy 2007-2013	2	49		51	DSP/Kierownik PZDR
5	Dokumentacja rolnośrodowiskowa w gospodarstwie ekologicznym	1	1	1	3	DSP/Kierownik PZDR
6	Reforma Wspólnej Polityki Rolnej - wnioski i prognozy organizacyjno-finansowe na nowy okres budżetowy 2014-2020		9	8	17	DP/Kierownik PZDR
7	Poprawa usług turystycznych na wsi		9		9	SWGD/Kierownik PZDR
8	Ochrona i pielęgnacja dziedzictwa kulturowego na Warmii i Mazurach		1		1	SWGD/Kierownik PZDR
Organizacja gospodarstwa, inne						
1	Ubezpieczenia w rolnictwie		14		14	DE/DP/Kierownik PZDR
2	Podatki w rolnictwie (oprócz VAT)		1		1	DE/Kierownik PZDR
3	Zmiany w zasadach funkcjonowania podatku VAT w rolnictwie po 1 stycznia 2011 r.		5	1	6	DE/SF/Kierownik PZDR
4	Kredyty preferencyjne z dopłatami ARiMR do oprocentowania		6		6	DE/DP/Kierownik PZDR
5	Ocena i analiza opłacalności przedsięwzięć inwestycyjnych w gospodarstwach rolnych		1		1	DE/Kierownik PZDR

DZIAŁALNOŚĆ SZKOLENIOWA						
Lp.	Metoda/Temat	Szkozenia			Liczba	Nadzór
		wiejskie	gminne	powiatowe		
6	Formy prawne prowadzenia działalności rolniczej i pozarolniczej		4	1	5	DE/Kierownik PZDR
7	Podstawy przedsiębiorczości z uwzględnieniem form prawnych prowadzenia działalności pozarolniczej. Kroki postępowania przy zakładaniu własnej firmy		1	1	2	DT/DP/Kierownik PZDR
8	Przygotowanie gospodarstw do świadczenia usług w ramach działalności agroturystycznej		2	1	3	SWGDKierownik PZDR
9	Rachunkowość w gospodarstwach rolnych z wykorzystaniem FADN		1	1	2	SF/Kierownik PZDR
10	Szacowanie szkód łowieckich - ogólne zasady		7		7	DE/Kierownik PZDR
II. Wyjazdy szkoleniowe					108	
1	III Wiosenne Targi Ogrodnicze "Pamiętajcie o ogrodach"				13	DT/Kierownik PZDR
2	Międzynarodowe Targi Energii Odnawialnej – greenPOWER w Poznaniu (24-26.05.2011 r.)				1	DSP/Kierownik PZDR
3	Pokazy rolnicze Agro Show w Rynie				1	SPR/Kierownik PZDR
4	XVIII Żuławskie Targi Rolne, XII Regionalna Wystawa Zwierząt Hodowlanych - Stare Pole				8	SPR/Kierownik PZDR
5	VI Święto Mleka – Gize 2011				1	SPR/Kierownik PZDR
6	Pokaz i ocena koni - SO Kętrzyn				3	SPR/Kierownik PZDR
7	"Wystawa Rolnicza"				21	SW/Kierownik PZDR
8	XIII Międzynarodowa Wystawa Rolnicza Agro Show w Bednarach				16	SPR/Kierownik PZDR
9	Wyjazdy do gospodarstw produkujących surowce do produkcji żywności naturalnej, tradycyjnej i ekologicznej				2	DSP/Kierownik PZDR
10	Wyjazdy do gospodarstw wykorzystujących odnawialne źródła energii				1	DMDW/SPR/Kierownik PZDR
11	Wyjazdy do najlepszych gospodarstw ekologicznych				3	DSP/Kierownik PZDR
12	Wyjazdy dla rolników wynikające z zawartych umów o współpracę				21	DP/Kierownik PZDR
13	Wyjazdy na demonstracje				2	/Kierownik PZDR
14	Wyjazdy na dni pola				16	/Kierownik PZDR
III. Konferencje, seminaria					25	DMDW

DZIAŁALNOŚĆ DORADCZA			
Lp.	Metoda/Temat	Liczba konsultacji	Liczba wizyt
1	Wsparcie finansowe gospodarstw rolnych ze środków krajowych oraz UE - płatności bezpośrednie na rok 2011	5287	1433
2	Wsparcie finansowe gospodarstw rolnych ze środków krajowych oraz UE - PROW 2007-2013	9932	4111
a	Ułatwianie startu młodym rolnikom	954	402
b	Renty strukturalne	429	99
c	Modernizacja gospodarstw rolnych	1341	537
d	Uczestnictwo rolników w systemach jakości żywności	419	98
e	Działania informacyjne i promocyjne	242	75
f	Grupy producentów rolnych	211	73
g	Korzystanie z usług doradczych przez rolników i posiadaczy lasów	2330	1134
h	Program rolnośrodowiskowy	2330	1140
i	Zalesianie gruntów rolnych oraz zalesianie gruntów innych niż rolne	291	75
j	Odtwarzanie potencjału produkcji leśnej	1	2
k	Różnicowanie w kierunku działalności nierolniczej	1080	312
l	Odnowa i rozwój wsi	87	45
ł	Tworzenie i rozwój mikroprzedsiębiorstw	553	119
m	LEADER	105	0
3	Minimalne wymagania wzajemnej zgodności i bhp dla gospodarstw rolnych (w tym: przygotowanie kompleksowych ocen)	3618	5278
4	DORADZTWO WYNIKAJĄCE Z UMÓW O WSPÓLPRACĘ * Indywidualne doradztwo technologiczne w zakresie systemów produkcji rolnej; * Ocena stanu zdrowotności roślin po zimie; * Rozpoznanie chorób, szkodników i prognoza szkodliwości z podaniem metod zwalczania lub zapobiegania; Minimum 3 wizyty w gospodarstwie	581	3251
5	Reforma Wspólnej Polityki Rolnej - wnioski i prognozy organizacyjno-finansowe na nowy okres budżetowy 2014-2020	562	249
6	Kredyty preferencyjne z dopłatami ARiMR do oprocentowania	911	180
7	Pomoc de minimis w rolnictwie	634	193
8	Nowości technologiczne w produkcji roślinnej	1438	908
9	Nowości technologiczne w produkcji zwierzęcej	1443	925
10	Nowości technologiczne w produkcji ogrodniczej	382	102
11	Ochrona środowiska, w tym wód i użytków rolnych	574	186
12	Integrowana produkcja roślinna	518	181
13	Rolnictwo ekologiczne	1252	559
14	Rolnictwo tradycyjne	504	126
15	Sprzedaż bezpośrednia produktów i surowców do produkcji żywności naturalnej i tradycyjnej	315	109
16	Odnawialne źródła energii	668	198
17	Pszczelarstwo	84	27
18	Rybaństwo	712	36
19	Informacja rynkowa - co, gdzie, kiedy, za ile?	507	77

DZIAŁALNOŚĆ DORADCZA			
Lp.	Metoda/Temat	Liczba konsultacji	Liczba wizyt
20	Kalkulacje rolnicze	138	52
21	Grupy producentów rolnych	63	8
22	Rachunkowość rolna Polski FADN	204	319
23	Doradztwo socjalno-bytowe i prawne, w tym: VAT w rolnictwie, podatki, ubezpieczenia	934	318
24	Alternatywne kierunki produkcji w gospodarstwach	370	135
25	Rozwój przedsiębiorczości na obszarach wiejskich	425	132
26	Działalność agroturystyczna i turystyka wiejska	651	366
27	Zachowanie dziedzictwa kulturowego, promocja produktu regionalnego	182	71
28	Zdrowy styl życia mieszkańców wsi	181	61
29	Promocja żywności naturalnej i tradycyjnej	185	100
30	Estetyzacja wsi i gospodarstw	205	142
31	Inne: np. klęski żywiołowe	143	104
	SUMA:	33608	19937

DZIAŁALNOŚĆ PROMOCYJNA			
Lp.	Metoda/Temat	Liczba	Nadzór
I.	Wystawy:	108	
1	prezentacja produktów rolnych na dożynkach gminnych	81	Kierownik PZDR
2	prezentacja produktów rolnych na dożynkach powiatowych	17	Kierownik PZDR
3	Warmińsko-Mazurska Wystawa Zwierząt Hodowlanych	1	SPR
4	Wystawa koni, królików, gołębi i ptactwa ozdobnego	2	SPR
	prezentacja oferty W-MODR i doradztwo dla rolników podczas imprez określonych w "Kalendarzu imprez regionalnych" oraz podczas:		
5	Targów Pszczelarskich w Karczowiskach Górnych	1	Kierownik PZDR
6	Święta Pieczonego Ziemniaka	1	Kierownik PZDR
7	Turnieju Wsi w Lidzbarku	1	Kierownik PZDR
8	Święta Mleka w Miłomłynie	1	Kierownik PZDR
9	VIII Święta Gęsi	1	Kierownik PZDR
10	Jarmarku Folkloru	1	Kierownik PZDR
11	Powiatowych Dni Przedsiębiorczości	1	Kierownik PZDR
12	pozostałe wystawy	21	Kierownik działu, sekcji
II.	Konkursy:	15	
1	Agroliga 2011	1	SPZDR
2	Zielone Lato 2011	1	SWG D
3	Farmer Roku 2011	1	DSP
4	Sposób na sukces	1	DP
5	Doradca Roku 2011	1	SPZDR
6	Młody lektor W-MODR	1	DP
7	Przegląd hodowlany ogierów kryjących w 2011 r.	1	SPR
8	Czempionat źrebiąt - Zajączki 2011	1	SPR
9	Najlepsze gospodarstwo ekologiczne	1	DSP
10	Plebiscyt na najlepszego producenta i hodowcę trzody chlewnej	1	SPR
11	Czysta i piękna zagroda - estetyczna wieś 2011	1	Kierownik PZDR
12	Bezpieczne gospodarstwo rolne	1	Kierownik PZDR
13	Bezpieczna zagroda	1	Kierownik PZDR
14	Konkurs fotograficzny "Rolnictwo to moja pasja"	1	DMDW
15	Konkurs fotograficzny "Najciekawszy obiekt przyrody"	1	DMDW
III.	Olimpiady:	1	
1	Olimpiada Wiedzy Rolniczej, Ochrony Środowiska i BHP w Rolnictwie - wojewódzka	1	DMDW
IV.	Targi:	2	
1	III Wiosenne Targi Ogrodnicze "Pamiętajcie o ogrodach"	1	DT
2	"Wystawa Rolnicza"	1	SW

DZIAŁALNOŚĆ INFORMACYJNA			
Lp.	Metoda/Temat	Liczba	Nadzór
I.	Artykuły:	332	
1	Bieżące informacje dotyczące gminy, powiatu, regionu	72	Kierownik SW
2	Produkcja roślinna i zwierzęca, w tym: agrotechnika, dostosowanie gospodarstw rolnych do minimalnych wymagań wzajemnej zgodności (<i>cross-compliance</i>), produkcja surowców do produkcji żywności naturalnej, tradycyjnej i ekologicznej, kwotowanie mleka	126	Kierownik SW
3	Wsparcie finansowe rolnictwa i obszarów wiejskich ze środków krajowych oraz UE: - płatności bezpośrednie - PROW 2007-2013 - kredyty preferencyjne - pomoc "de minimis" - inne	56	Kierownik SW
4	Problemy socjalno-bytowe i prawne mieszkańców obszarów wiejskich	7	Kierownik SW
5	Ochrona środowiska, rolnictwo ekologiczne	20	Kierownik SW
6	Przedsiębiorczość na obszarach wiejskich	9	Kierownik SW
7	Agroturystyka i turystyka wiejska	24	Kierownik SW
8	Wiejskie gospodarstwo domowe, w tym: zapobieganie chorobom cywilizacyjnym, estetyka zagrody	18	Kierownik SW
II.	Broszury i ulotki	34	Kierownik SW
III.	Notowania cenowe	307	Kierownik DE
IV.	Meldunki żniwne	113	Kierownik DSP
	Pozostałe: współpraca z jednostkami samorządu terytoralnego, jednostkami działającymi na rzecz rolnictwa	x	

DZIAŁALNOŚĆ KOMERCYJNA			
Lp.	Metoda/Temat	Liczba	Nadzór
1	Płatności bezpośrednie i ONW	10805	DFK
2	Ułatwianie startu młodym rolnikom	146	DFK
a	<i>wniosek o przyznanie pomocy</i>	67	DFK
b	<i>wniosek o płatność</i>	79	DFK
3	Renty strukturalne	70	DFK
a	<i>wniosek o płatność</i>	70	DFK
4	Modernizacja gospodarstw rolnych	145	DFK
a	<i>wniosek o przyznanie pomocy</i>	49	DFK
b	<i>wniosek o płatność</i>	96	DFK
5	Uczestnictwo rolników w systemach jakości żywności	36	DFK
a	<i>wniosek o przyznanie pomocy</i>	19	DFK
b	<i>wniosek o płatność</i>	17	DFK
6	Grupy producentów rolnych	19	DFK
7	Korzystanie z usług doradczych - produkcja roślinna	693	DFK
a	<i>wniosek o przyznanie pomocy</i>	246	DFK
b	<i>kompleksowa ocena gospodarstwa i ocena bhp</i>	240	DFK
c	<i>wniosek o płatność</i>	207	DFK
d	<i>plan dostosowania</i>	0	DFK
8	Korzystanie z usług doradczych - produkcja roślinna i zwierzęca	2293	DFK
a	<i>wniosek o przyznanie pomocy</i>	757	DFK
b	<i>kompleksowa ocena gospodarstwa i ocena bhp</i>	800	DFK
c	<i>wniosek o płatność</i>	733	DFK
d	<i>plan dostosowania</i>	3	DFK
9	Program rolnośrodowiskowy 2004-2006	134	DFK
10	Program rolnośrodowiskowy 2007-2013 (nowe)	472	DFK
11	Program rolnośrodowiskowy 2007-2013 (kontynuacja)	716	DFK
12	Korekty planów RS, rejestry, inna dokumentacja ekologiczna	159	DFK
13	Plany nawożenia - rolnictwo zrównoważone	54	DFK
14	Zalesianie gruntów rolnych oraz innych niż rolne	15	DFK
15	Różnicowanie w kierunku działalności nierolniczej	124	DFK
a	<i>wniosek o przyznanie pomocy</i>	69	DFK
b	<i>wniosek o płatność</i>	55	DFK
16	Tworzenie i rozwój mikroprzedsiębiorstw	66	DFK
a	<i>wniosek o przyznanie pomocy</i>	37	DFK
b	<i>wniosek o płatność</i>	29	DFK
17	Biznesplany, analizy, ekspertyzy	71	DFK
18	Wnioski o dopłaty do materiału siewnego	231	DFK
19	Kurs operatora kombajnu	6	DFK
20	Kurs organizacji usług agroturystycznych	2	DFK
21	Szkolenia chemizacyjne	44	DFK

DZIAŁALNOŚĆ KOMERCYJNA			
Lp.	Metoda/Temat	Liczba	Nadzór
22	Szkolenia dystrybutorów środków ochr. roślin	2	DFK
23	Atestacja opryskiwaczy (10 szt. na gminę)	788	DFK
24	Kolportaż "Bieżących Informacji"	26609	DFK
25	Kolportaż "Rolniczego ABC"	5616	DFK
26	Kolportaż ulotek	659	DFK
27	Rachunkowość FADN	505	DFK
	SUMA:	50478	

DOSKONALENIE KADRY (w PZDR)			
Lp.	Temat doskonalenia	Liczba	Nadzór
1	Cross-compliance, wymagania i dostosowanie gospodarstw rolnych do standardów UE	6	DSP/SPR
2	Ocena przezimowania upraw ozimych (metodyka i zalecenia praktyczne)	6	DSP/SPR
3	Integrowana ochrona i nawożenie na przykładzie wybranej uprawy	6	SPR
4	Rola płodozmianu w gospodarstwie ekologicznym, dostosowanie płodozmianu do warunków danego gospodarstwa	3	DSP
5	Rola doradców w upowszechnianiu i wdrażaniu integrowanej ochrony roślin (System GlobalGAP)	6	SPZDR
6	Ochrona ziemniaka przed chorobami grzybowymi i szkodnikami	1	SPR
7	Odnawianie trwałych użytków zielonych	3	SPR
8	Możliwości wdrażania OZE w gospodarstwach domowych z uwzględnieniem regionalnych uwarunkowań	2	DMDW/SPR
9	Źródła finansowania OZE	3	DMDW/SPR
10	Zasady organizacji stada bydła: mlecznego, mięsnego w gospodarstwie rolnym	2	DSP
11	Żywnienie bydła; choroby bydła	1	SPR
12	Żywnienie trzody chlewnej; choroby trzody chlewnej	1	SPR
13	Dobrostan zwierząt; zasady identyfikacji i rejestracji zwierząt	2	DSP/SPR
14	Budownictwo inwentarskie	2	SPR
15	Dywersyfikacja działalności na obszarach wiejskich - gospodarka rybacka	3	DSP
16	Dokumentacja rolnośrodowiskowa w gospodarstwie ekologicznym	4	DSP
17	Program rolnośrodowiskowy - wymogi w 2011 r.	10	DSP
18	Siedliska łąkowe charakterystyczne dla województwa warmińsko-mazurskiego z programu rolnośrodowiskowego	1	DSP
19	Wsparcie finansowe rolnictwa i obszarów wiejskich ze środków krajowych i Unii Europejskiej: PROW 2007-2013	2	DP
20	Reforma Wspólnej Polityki Rolnej - wnioski i aspekty organizacyjno-finansowe na nowy okres budżetowy 2014-2020	8	DP
21	Przepisy prawne w zakresie sanitarno-weterynaryjnym i podatkowym niezbędne do prowadzenia agroturystyki	5	SWG/DP
22	Zachowanie dziedzictwa kulturowego. Jak promować żywność naturalną i tradycyjną. Od czego zacząć?	1	SWG
23	Jak zorganizować i prowadzić działalność agroturystyczną	6	SWG
24	Wypełnianie wniosków o płatności obszarowe w kampanii 2011 r.	14	DE/DP
25	Ubezpieczenia w rolnictwie	2	DE
26	Zmiany w zasadach funkcjonowania podatku VAT w rolnictwie po 1 stycznia 2011 r.	6	DE/SF
27	Szacowanie szkód łowieckich - ogólne zasady	1	DE
28	Ocena i analiza opłacalności przedsięwzięć inwestycyjnych w gospodarstwach rolnych	3	DE
29	Kredyty preferencyjne	1	DE/DP

DOSKONALENIE KADRY (w PZDR)			
Lp.	Temat doskonalenia	Liczba	Nadzór
30	Wykorzystanie programów komputerowych wspierających zarządzanie gospodarstwem rolnym	2	DT
31	Analiza raportu indywidualnego gospodarstwa na podstawie gospodarstw Polskiego FADN	7	SF
32	Analiza popełnianych błędów przez doradców podczas dokonywania zapisów w książkach Polskiego FADN	6	SF
33	Cechy, kompetencje i motywy doradcy rolniczego	2	DMDW
34	Rozwój osobisty doradców	1	DMDW
35	Spotkania koordynacyjne nt. metodyki doradztwa i prowadzenia obowiązującej dokumentacji	11	DMDW
	SUMA:	140	

Charakterystyka wybranych zadań o charakterze wojewódzkim, tj.: konferencji/seminariów, broszur/ulotek, imprez promocyjnych, projektów/programów

Warmińsko-Mazurski Ośrodek Doradztwa Rolniczego w Olsztynie				
Plan 2011		Konferencje, seminaria		
Lp	Temat	Planowany termin realizacji	Komórka realizująca	Adresaci/liczba uczestników
EKOLOGIA I OCHRONA ŚRODOWISKA				
1	Gospodarka wodna na obszarach wiejskich	październik	DSP	rolnicy, rybacy, doradcy, instytucje samorządowe/100
2	Świadomość ekologiczna a życie codzienne - III edycja	październik	DMDW	rolnicy, mieszkańcy obszarów wiejskich/70
3	Gospodarowanie na obszarach Natura 2000 w świetle planów zadań ochronnych oraz płatności w ramach PROW 2007-2013	listopad	DSP	rolnicy, doradcy, instytucje samorządowe/100
4	Małe farmy rybackie - kontynuacja 2	IV kwartał	DSP	rybacy, rolnicy, doradcy, samorządowcy, agroturyści, przedstawiciele organizacji wędkarskich/100
TECHNOLOGIA PRODUKCJI				
1	Wymagania prawne w zakresie sanitarno-weterynaryjnym, podatkowym oraz standardy jakości przy wytwarzaniu surowców na potrzeby produkcji żywności naturalnej i tradycyjnej w województwie warmińsko-mazurskim	styczeń/luty	DSP/SWGD/SPZDR	doradcy/50
2	Podstawowe zasady i wymogi integrowanej produkcji zbóż	marzec	SPR	rolnicy, doradcy, przedstawiciele samorządu terytorialnego/40
3	Renowacja trwałych użytków zielonych	marzec	SPR	rolnicy/60
4	Rośliny energetyczne w produkcji rolniczej	wrzesień/październik	DMDW	rolnicy, doradcy/70
5	Chów, hodowla i użytkowanie koni w województwie warmińsko-mazurskim	październik	SPR	hodowcy koni, doradcy/50
6	Produkcja żywca wieprzowego wysokiej jakości z uwzględnieniem ochrony środowiska	listopad	SPR	rolnicy, doradcy/80
7	Dobrostan zwierząt a produkcja żywności Regulacje prawne dotyczące uboju zwierząt na potrzeby własne	grudzień	SPR	rolnicy, doradcy, jednostki samorządowe/100
8	Wytwarzanie surowców do produkcji żywności naturalnej i tradycyjnej oraz ich sprzedaż bezpośrednia	grudzień	DSP/SWGD/SPZDR	rolnicy, doradcy, jednostki samorządowe/100
9	Integrowana produkcja jako metoda ograniczająca stosowanie chemicznych i biologicznych środków ochrony roślin w procesie produkcji żywności naturalnej	IV kwartał	SPZDR	rolnicy, doradcy/60
10	Zwalczanie agrofagów glebowych	IV kwartał	SPZDR	rolnicy, doradcy/40

Warmińsko-Mazurski Ośrodek Doradztwa Rolniczego w Olsztynie				
Plan 2011		Konferencje, seminaria		
Lp	Temat	Planowany termin realizacji	Komórka realizująca	Adresaci/liczba uczestników
11	Rośliny motylkowe w gospodarstwie rolnym	IV kwartał	DSP	rolnicy, doradcy/80
12	Ekonomiczno-technologiczne problemy produkcji ziemniaka	IV kwartał	SPR	producenci ziemniaków, doradcy/80
ROZWÓJ OBSZARÓW WIEJSKICH				
1	Zmiany w programie rolnośrodowiskowym 2007-2013; płatności dla obszarów Natura 2000 (spotkanie zamknięte dla doradców RS i ekspertów przyrodniczych)	marzec	DSP	doradcy RS, eksperci przyrodniczy/100
2	Jak korzystać z Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki - informacje dla beneficjentów projektów	czerwiec	DP	rolnicy, przedsiębiorcy, doradcy, uczniowie, jednostki samorządowe
3	Rozwój przedsiębiorczości na obszarach wiejskich w wyniku wykorzystania unijnego wsparcia	wrzesień/październik	DP	mikroprzedsiębiorcy, rolnicy, doradcy
4	Rozwój przedsiębiorczości na przykładzie sześciu powiatów województwa warmińsko-mazurskiego	wrzesień/październik	DP	rolnicy, przedsiębiorcy, doradcy, uczniowie, jednostki samorządowe
5	Zmiany we Wspólnej Polityce Rolnej - wnioski i uzgodnienia w trakcie polskiej prezydencji	listopad	DP	rolnicy, przedsiębiorcy, doradcy, samorząd lokalny i wojewódzki
WIEJSKIE GOSPODARSTWO DOMOWE I AGROTURYSTYKA				
1	Zastosowanie ziół w żywieniu człowieka	październik	SWGD	mieszkańcy obszarów wiejskich, rolnicy, właściciele gospodarstw agroturystycznych/60
EKONOMIKA				
1	Zasady przyznawania płatności bezpośrednich w kampanii 2011	I kwartał	DE	doradcy/100 osób
TELEINFORMATYKA/FADN				
1	Konferencja podsumowująca Polski FADN w 2011 r. w województwie warmińsko-mazurskim	III dekada października	SF	doradcy FADN
2	Wykorzystanie programów komputerowych w skutecznym zarządzaniu gospodarstwem rolnym	IV kwartał	DT	rolnicy i doradcy/80

Warmińsko-Mazurski Ośrodek Doradztwa Rolniczego w Olsztynie				
Plan 2011		Broszury/Ulotki		
Lp	Temat	Planowany termin realizacji	Komórka realizująca	Nakład
1	"Bieżące Informacje"	styczeń-grudzień	praca zbiorowa	11 x 4 000
2	Wytwarzanie w gospodarstwie rolnym surowców do produkcji żywności naturalnej i tradycyjnej oraz ich sprzedaż bezpośrednia	I kwartał	DSP/SPR/SWGD/SPZDR	1000
3	Jak korzystać z Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki - informacje dla beneficjentów projektów	I kwartał	DP	300
4	Renowacja trwałych użytków zielonych	kwiecień	SPR	300
5	Bieżące informacje o PROW na lata 2007-2013 (10 ulotek)	kwiecień; sierpień/wrzesień	DP	10 x 200
6	Mikroprzedsiębiorstwa na terenach wiejskich - możliwości rozwoju i zakładania firmy	maj	DP	300
7	Rozwój agroturystyki w województwie warmińsko-mazurskim	czerwiec	SWGD	500
8	Rybackstwo śródlądowe jako narzędzie ochrony ichtiofauny i ekosystemów wodnych oraz przykład zrównoważonej gospodarki żywymi zasobami wód	II kwartał	DSP	500
9	Chów i hodowla bydła mięsnego w gospodarstwie rolnym	II kwartał	DSP	300
10	Charakterystyka nowych odmian ziemniaków	II kwartał	SPR	300
11	Polskie rolnictwo i leśnictwo w liczbach	I półrocze	DE	500
12	Zakres działalności stowarzyszeń agroturystycznych działających na Warmii i Mazurach	I półrocze	SWGD	300
13	Jak powinno wyglądać kierowanie rozrodem bydła?	sierpień	SPR	300
14	Przykłady rozwoju przedsiębiorczości na obszarach wiejskich	sierpień/wrzesień	DP	500
15	Etyczne i prawne aspekty ochrony dobrostanu zwierząt	wrzesień	DP	200
16	Obory wolnostanowiskowe dla bydła	wrzesień	SPR	1 500
17	Uprawa roślin na cele energetyczne	wrzesień/październik	DMDW	300
18	Zasady sprzedaży i dzierżawy gruntów przez ANR	III kwartał	DE	300
19	Przegląd dostępnych programów komputerowych wspierających zarządzanie gospodarstwem rolnym	III kwartał	DT	200
20	Zmiany we Wspólnej Polityce Rolnej - o tym już trzeba wiedzieć	październik	DP	1000
21	Rozwój osobisty doradcy rolniczego	listopad	DMDW	200
22	Najważniejsze choroby pszczoł i sposoby ich eliminowania	listopad	SPR	500
23	Przepisy kulinarne Warmii i Mazur	grudzień	SWGD	500
24	Twórczość Kół Gospodyń Wiejskich regionu Warmii i Mazur	grudzień	SWGD	1 000
25	Obowiązkowe ubezpieczenia upraw rolnych	IV kwartał	DE	300
26	Przedstawienie symulacji przejścia rolnika ryczałtowego na rozliczenie się z podatku VAT na zasadach ogólnych na podstawie gospodarstw rolnych uczestniczących w Polskim FADN w województwie warmińsko-mazurskim w 2009 roku	IV kwartał	SF	200

Warmińsko-Mazurski Ośrodek Doradztwa Rolniczego w Olsztynie				
Plan 2011		Broszury/Ulotki		
Lp	Temat	Planowany termin realizacji	Komórka realizująca	Nakład
27	Zasady integrowanej produkcji	IV kwartał	SPZDR	500
28	Wybrane szkodniki glebowe i ich zwalczanie	IV kwartał	SPZDR	500
29	Płatności dla obszarów Natura 2000	IV kwartał	DSP	300
30	Działania wodnośrodowiskowe	IV kwartał	DSP	1000
31	Ryby w żywieniu człowieka	IV kwartał	DSP	500
32	Poradnik żywienia trzody chlewnej	IV kwartał	SPR	300
33	Uprawa łubinu wąskolistnego	IV kwartał	DSP	400
34	Unijne oraz krajowe instrumenty wsparcia działalności agroturystycznej	II półrocze	SWG D	300

Warmińsko-Mazurski Ośrodek Doradztwa Rolniczego w Olsztynie				
Plan 2011			Imprezy promocyjne	
targi, wystawy, olimpiady, konkursy				
Lp	Temat	Planowany termin realizacji	Komórka realizująca	Forma
1	Przeгляд ogierów kryjących - Olsztyn 2011	marzec	SPR	konkurs
2	Konkurs Fotograficzny "Rolnictwo to moja pasja" - II edycja	kwiecień	DMDW	konkurs
3	Regionalny Konkurs Fotograficzny "Najciekawszy Obiekt Przyrody" - II edycja	kwiecień - czerwiec	DMDW	konkurs
4	III Wiosenne Targi Ogrodnicze "Pamiętajcie o ogrodach"	7-8 maja	DT	targi
5	Wystawa koni, królików, gołębi i ptactwa ozdobnego	7-8 maja	SPR	wystawa
6	Konkurs wiedzy o produktach naturalnych, tradycyjnych i ekologicznych	7-8 maja 3-4 września	SWG D	konkurs
7	Majówka z ROLTOP	maj	DMDW	wystawa, pokaz
8	Plebiscyt na najlepszego producenta i hodowcę trzody chlewnej	maj-czerwiec	SPR	konkurs
9	AgroLiga 2011	maj-wrzesień	SPZDR/DP/DE	konkurs
10	Czempionat źrebiąt - Zajączki 2011	czerwiec	SPR	konkurs
11	Olimpiada Wiedzy Rolniczej, Ochrony Środowiska i BHP w Rolnictwie	30 czerwca	DMDW	olimpiada
12	Młody lektor W-MODR	lipiec	DP	konkurs
13	Zielone Lato 2011	lipiec	SWG D	konkurs
14	Farmer Roku	III kwartał	DSP	konkurs
15	Najlepsze gospodarstwo ekologiczne	III kwartał	DSP	konkurs
16	Doradca Roku 2011	sierpień-wrzesień	SPZDR	konkurs
17	"Wystawa Rolnicza"	3-4 września	SW	targi
18	XII Warmińsko-Mazurska Wystawa Zwierząt Hodowlanych	3-4 września	DSP/SPR	wystawa
19	Wystawa koni, królików, gołębi i ptactwa ozdobnego	3-4 września	SPR	wystawa
20	Sposób na sukces	wrzesień	DP	konkurs
21	Pokaz rękodzieła ludowego	wrzesień	SWG D	pokaz
22	Pokaz dawnych sprzętów gospodarstwa domowego	wrzesień	SWG D	pokaz

Warmińsko-Mazurski Ośrodek Doradztwa Rolniczego w Olsztynie				
Plan 2011		Projekty i programy		
Lp	Temat	Plan, np. ilość szkoleń, liczba uczestników	Komórka realizująca	Źródło finansowania
1	System zbierania i wykorzystywania danych rachunkowych z gospodarstw rolnych - Polski FADN	505 gospodarstw	SF	IERiGŻ-PIB (trwa realizacja)
2	Zasady otrzymywania dopłat bezpośrednich a obowiązek spełniania przez gospodarstwa zasad wzajemnej zgodności, ze szczególnym uwzględnieniem programów zwalczania chorób zakaźnych	100 x 20 osób	DE	FAPA (trwa realizacja)
3	Alternatywne źródła energii i ich zastosowanie	14 x 40 osób	DMDW	FAPA (realizacja po akceptacji projektu)
4	Kontynuacja wspierania służb doradztwa rolniczego na Ukrainie w upowszechnianiu polskich i europejskich doświadczeń w zakresie rozwoju produkcji rolnej i aktywizacji społeczności lokalnych na rzecz poprawy warunków życia na wsi	380 osób (2x30 uczestników z Ukrainy/ 2x80 uczestników na konferencji, 4x40 uczestników na warsztatach)	SPZDR	Ministerstwo Spraw Zagranicznych (realizacja po akceptacji projektu)
5	Monitoring zgnilca złośliwego-amerykańskiego w pniach pszczelich metodą identyfikacji przetrwalników Bacillus larvae w miodzie	50 gospodarstw pasiecznych	SPR	WFOŚiGW (realizacja po akceptacji wniosku o dofinansowanie)
6	Współpraca z gospodarstwami produkującymi surowce do produkcji żywności naturalnej, tradycyjnej i ekologicznej	19 szkoleń, 1 konferencja, 1 seminarium dla doradców, 1 broszura	DSP	KSOW
7	Pilotażowy program podjęcia przez 38 gospodarstw rolnych produkcji surowców na potrzeby wytwarzania żywności naturalnej i tradycyjnej oraz ich sprzedaży bezpośredniej (utworzenie bazy danych o gospodarstwach rolnych wytwarzających surowce do produkcji żywności naturalnej i tradycyjnej)	38 gospodarstw	DSP	-
8	Dalsze tworzenie grup producentów rolnych w województwie warmińsko-mazurskim	19 GPR	PZDR/DE	-
9	Wprowadzenie e-usług publicznych dla mieszkańców obszarów wiejskich Warmii i Mazur oraz Powiśla poprzez budowę systemu informatycznego Warmińsko-Mazurskiego Ośrodka Doradztwa Rolniczego w Olsztynie	elektroniczny system planowania i sprawozdawczości, wortale: agroturystyczny, OZE, handlowy, system wideokonferencji	DT	RPO Warmia i Mazury na lata 2007-2013 (trwa realizacja)

Warmińsko-Mazurski Ośrodek Doradztwa Rolniczego w Olsztynie				
Plan 2011		Projekty i programy		
Lp	Temat	Plan, np. ilość szkoleń, liczba uczestników	Komórka realizująca	Źródło finansowania
10	Zastosowanie komputera i wybranych programów komputerowych w procesie zarządzania gospodarstwem rolnym	20 x 18 osób	DT	FAPA (realizacja po akceptacji projektu)
11	Program Współpracy Transgranicznej "Litwa-Polska-Rosja" - priorytet 2.2, działanie 2.3; tytuł projektu: "Wspieranie i rozwój przedsiębiorczości na obszarach wiejskich z wykorzystaniem doświadczeń lokalnych i współpracy transgranicznej"	prace naukowo badawcze (ankietyzacja potencjalnych potrzeb beneficjentów), wymiana doświadczeń poprzez wzajemne wizyty studyjne i konferencje, utworzenie „trasy rekreacyjno-kulturalnej” na terenach przygranicznych	DP	Ministerstwo Rozwoju Regionalnego (realizacja po akceptacji projektu)

**PROJEKT PLANU FINANSOWEGO NA ROK 2011 WARMIŃSKO-MAZURSKIEGO OŚRODKA
DORADZTWA ROLNICZEGO W OLSZTYNIE**

Projekt planu finansowego zawierający część opisową i tabelaryczną opracowano w oparciu o ustawę z dnia 22 października 2004 roku o jednostkach doradztwa rolniczego /Dz.U. Nr 251, poz.2507 z późn. zm./, rozporządzenia ministra finansów z dnia 22 grudnia 2009 roku w sprawie sposobu prowadzenia gospodarki finansowej oraz sporządzania planu finansowego jednostek doradztwa rolniczego oraz projektu ustawy budżetowej na 2011 rok z dnia 30 września 2010 roku przekazanego do Sejmu RP – druk sejmowy 3429.

Warmińsko-Mazurski Ośrodek Doradztwa Rolniczego w Olsztynie jest samorządową wojewódzką jednostką organizacyjną posiadającą osobowość prawną. Księgi rachunkowe prowadzi w oparciu o ustawę o rachunkowości z dnia 29 września 1994 roku.

W projekcie planu na rok 2011 przychody zaplanowano w wysokości 11.125 tys. zł. Kwota dotacji celowej na realizację zadań statutowych ujęta w projekcie ustawy budżetowej na 2011 rok w części 85/28, dział 010 rozdział 01002 stanowi 7.129 tys. zł, przychody własne oszacowano na 3.996 tys. zł z czego przychody finansowe stanowią 16 tys. zł, pozostałe przychody operacyjne 100 tys. zł, a przychody z działalności gospodarczej 3.880 tys. zł.

Wpływy z działalności gospodarczej są realne do uzyskania i będą pochodzić z odpłatnie świadczonych usług dla rolników oraz organizowanych kursów, szkoleń i odpłatnych zleceń realizowanych na rzecz różnych podmiotów.

Główne pozycje przychodów będą stanowić:

- odpłatna pomoc rolnikom przy wypełnianiu wniosków o płatności obszarowe - 750 tys. zł
- sporządzanie planów i wniosków rolnośrodowiskowych - 500 tys. zł
- przychody z realizacji działania - korzystanie z usług doradczych - 1.200 tys. zł
- odpłatnie kursy i szkolenia - 400 tys. zł
- organizacja targów - 280 tys. zł
- inne usługi realizowane w ramach działań wynikających z PROW 2007-2013 - 250 tys. zł
- przychody związane z realizacją umowy zawartej z FAPA na szkolenia zawodowe osób zatrudnionych w rolnictwie i leśnictwie - 500 tys. zł

Przychody uzyskane w takiej wysokości pozwolą zabezpieczyć koszty podstawowej działalności Ośrodka oraz zrealizować w pełni zadania związane z wykonaniem umowy z FAPA.

Część tabelaryczna planu finansowego w bloku II przedstawia koszty ogółem, a w bloku IIa część kosztów finansowanych z dotacji celowej z budżetu państwa.

Koszty związane z zakupem materiałów i energii zaplanowano w wysokości 650 tys. zł. z czego zakup materiałów i wyposażenia w wysokości 550 tys. zł a energii 100 tys. zł. Zakup materiałów obejmuje materiały biurowe, prasę i czasopisma fachowe, części eksploatacyjne do samochodów, materiały poligraficzne, remontowo budowlane oraz inne drobne zakupy stanowiące wyposażenie biur. Remonty zaplanowano na poziomie 300 tys. zł – wydatki będą poniesione na odnowienie pomieszczeń w siedzibach biur powiatowych oraz remont siedziby W-MODR w Olsztynie. Pozostałe usługi obce stanowią kwotę 950 tys. zł. Z tego na usługi zdrowotne zaplanowano 10 tys. zł, usługi internetowe 45 tys. zł natomiast pozostałe usługi obce stanowią 895 tys. zł. Są to opłaty za wynajem pomieszczeń na biura powiatowe, opłaty za usługi telekomunikacyjne, informatyczne, leasingowe, naprawy i konserwacji sprzętu, dozoru mienia, usługi hotelowe i gastronomiczne.

Podatki i opłaty zaplanowano w wysokości 305 tys. zł. Z tego podatek VAT stanowi kwotę 180 tys. zł, inne podatki i opłaty urzędowe to kwota 120 tys. zł, w tym PFRON 65 tys. zł.

Koszty wynagrodzeń zaplanowano w wysokości 6.570 tys. zł, z czego wynagrodzenia ze stosunku pracy stanowią 6.400 tys. zł natomiast pozostałe 170 tys. zł. Na wynagrodzenia składa się wynagrodzenie zasadnicze, dodatek stażowy, funkcyjny oraz premia uznaniowa określona w Rozporządzeniu Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 4 stycznia 2005 roku w sprawie warunków wynagradzania za pracę i przyznawania innych świadczeń związanych z pracą pracownikom jednostek doradztwa rolniczego (Dz.U. z 2005r nr 6 poz. 49). Kolejną pozycję kosztów stanowią ubezpieczenia społeczne i inne świadczenia na rzecz pracowników. I tak ubezpieczenia społeczne stanowią 1.000 tys. zł, składki na Fundusz Pracy 160 tys. zł, inne świadczenia socjalne 230 tys. zł. Wysokość tych kosztów jest pochodną wynagrodzeń i ilości zatrudnionych pracowników. Pozostałe koszty rodzajowe zaplanowano na poziomie 300 tys. zł, główne pozycje stanowią: podróże służbowe łącznie z ryczałtami 250 tys. zł, podróże służbowe zagraniczne 5 tys. zł, ubezpieczenia majątkowe 25 tys. zł, inne 20 tys. zł.

Tak zaplanowany budżet umożliwi nam wygenerowanie dodatniego wyniku finansowego na poziomie 442 tys.zł. Jednocześnie planujemy przeznaczyć 350tys.zł na wydatki majątkowe które stanowią zabezpieczenie wkładu własnego na pokrycie kosztów na 2011 rok związanych z realizacją inwestycji wynikającej ze złożonego wniosku do konkursu w ramach RPO Warmia i Mazury na lata 2007-2013. Środki będą pochodziły z osi priorytetowej 7 – Infrastruktura społeczeństwa informacyjnego, działanie 7.2 Promocja i ułatwienie dostępu do usług teleinformatycznych.

Olsztyn, 28-10-2010 roku

**CZĘŚĆ TABELARYCZNA PLANU FINANSOWEGO NA ROK 2011 WOJEWÓDZKIEGO OŚRODKA
DORADZTWA ROLNICZEGO Z SIEDZIBĄ W OLSZTYNIE**

Część A

Lp.	Wyszczególnienie	Przewidywane wykonanie w roku 2010	Projekt planu na rok 2011
		w tysiącach złotych	
1	2	3	4
I	PRZYCHODY OGÓŁEM	12 962	11 125
1.	Dotacje z budżetu państwa, w tym:	7 593	7 129
1.1	celowe	7 593	7 129
	realizacja zadań statutowych	7 129	7 129
	projekt Ukraina	464	
2.	Środki otrzymane od pozostałych jednostek zaliczanych do sektora finansów publicznych ¹⁾	15	
2.1	WFOŚIGW	15	
3.	Środki otrzymane z Unii Europejskiej (UE)		
4.	Przychody finansowe	23	16
4.1	dywidendy i udziały w zysku	0	
4.2	odsetki	22	15
4.3	inne	1	1
5.	Przychody z prowadzonej działalności gospodarczej	5 199	3 880
6.	Pozostałe przychody	132	100
II	KOSZTY OGÓŁEM	12 738	10 682
1.	Koszty według rodzaju	12 711	10 655
1.1	amortyzacja	178	190
1.2	materiały i energia	754	650
1.3	remonty	262	300
1.4	pozostałe usługi obce	1 537	950
1.5	podatki i opłaty, z tego	278	305
1.5.1	podatek akcyzowy i VAT	150	180
1.5.2	podatki stanowiące źródło dochodów własnych jednostek samorządu terytorialnego	59	60
1.5.3	opłaty za wieczyste użytkowanie gruntów	0	0
1.5.4	opłaty urzędowe	0	0
1.5.5	wpłaty na PFRON	69	65
1.6	wynagrodzenia	7 708	6 570
1.6.1	osobowe	6 829	6 400
1.6.2	pozostałe	879	170
1.7	ubezpieczenia społeczne i inne świadczenia	1 458	1 390
1.7.1	składki na ubezpieczenia społeczne	1 094	1 000
1.7.2	składki na Fundusz Pracy	142	160
1.7.3	składki na Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych	0	0
1.7.4	świadczenia socjalne	190	190
1.7.5.	inne	32	40
1.8	pozostałe	536	300

Lp.	Wyszczególnienie	Przewidywane wykonanie w roku 2010	Projekt planu na rok 2011
		w tysiącach złotych	
2.	Koszty finansowe	2	2
2.1	płatności odsetkowe wynikające z zaciągniętych zobowiązań	1	1
2.2	inne	1	1
3.	Pozostałe koszty	25	25
IIa	KOSZTY FINANSOWANE Z DOTACJI CELOWEJ OGÓLEM ²⁾		
1.	Koszty według rodzaju		7 129
1.1	amortyzacja		0
1.2	materiały i energia		350
1.3	remonty		0
1.4	pozostałe usługi obce		588
1.5	podatki i opłaty, z tego		117
1.5.1	podatek akcyzowy i VAT		0
1.5.2	podatki stanowiące źródło dochodów własnych jednostek samorządu terytorialnego		6
1.5.3	opłaty za wieczyste użytkowanie gruntów		0
1.5.4	opłaty urzędowe		46
1.5.5	wpłaty na PFRON		65
1.6	wynagrodzenia		4 962
1.6.1	osobowe		4 880
1.6.2	pozostałe		82
1.7	ubezpieczenia społeczne i inne świadczenia		867
1.7.1	składki na ubezpieczenia społeczne		745
1.7.2	składki na Fundusz Pracy		122
1.7.3	składki na Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych		0
1.7.4	świadczenia socjalne		190
1.7.5.	inne		10
1.8	pozostałe		245
2.	Koszty finansowe		0
2.1	płatności odsetkowe wynikające z zaciągniętych zobowiązań		0
2.2	inne		0
3.	Pozostałe koszty		0
III	Zmiana stanu produktów ³⁾		0
IV	WYNIK I-II+III (zysk/strata) ⁴⁾	224	443
V	Obowiązkowe obciążenia wyniku finansowego	1	1
1.	Podatek dochodowy od osób prawnych	1	1
VI	WYNIK NETTO ⁴⁾	223	442
VII	Wydatki majątkowe	140	350
VIII	Środki przekazane innym podmiotom	0	0

1) W kolejnych wierszach wymienione jednostki zaliczane do sektora finansów publicznych, które przekazały środki jdr

2) Koszty z dotacji celowej ujęte są w kosztach ogółem, blok II

3) Zwiększenie - wartość dodatnia, zmniejszenie - wartość ujemna

4) Dodatni wynik "+", ujemny "-".

Część B. Dane uzupełniające				
Lp.	Wyszczególnienie	Stan na dzień 31.12.2009 r.	Plan na dzień 31.12.2010 r.	Plan na dzień 31.12.2011
1	2	3	4	5
I.	AKTYWA	2 918	3 890	3 620
1	AKTYWA TRWAŁE	1 970	1 970	2 100
1.1	Należności długoterminowe, w tym:			
	- należności z tytułu udzielonych pożyczek, w tym:			
	- jednostkom podsektora rządowego			
	- jednostkom podsektora samorządowego			
	- jednostkom spoza sektora finansów publicznych			
1.2	Akcje i udziały ⁵⁾			
2	AKTYWA OBROTOWE	948	1 920	1 520
2.1	Zapasy	19	20	20
2.2	Środki pieniężne	841	1 000	1 000
2.3	Należności krótkoterminowe, w tym:	88	900	500
	- należności z tytułu udzielonych pożyczek, w tym:			
	- jednostkom podsektora rządowego			
	- jednostkom podsektora samorządowego			
	- jednostkom spoza sektora finansów publicznych			
2.4	Akcje i udziały			
II.	ZOBOWIĄZANIA według wartości nominalnej	220	220	200
1	Papiery wartościowe			
2	Kredyty i pożyczki, w tym zaciągnięte od:			
	- jednostek podsektora rządowego			
	- jednostek podsektora samorządowego			
	- jednostek spoza sektora finansów publicznych			
3	Depozyty			
4	Zobowiązania wymagalne			
III.	LICZBA ZATRUDNIONYCH (w przeliczeniu na pełne etaty)	190	186	186
⁵⁾ pozycja ta uwzględnia zmianę stanu akcji i udziałów będącą wynikiem transakcji bez zmiany wartości kursu (przeszacowania) akcji i udziałów				

